

VYSOKÁ ŠKOLA OBCHODNÍ A HOTELOVÁ

Studijní obor: Management hotelnictví a cestovního ruchu

Tomáš Horák

Strategie rozvoje obce Krásensko s důrazem na cestovní ruch

Development strategy of the Krásensko municipality with focus on tourism

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Vedoucí bakalářské práce:

RNDr. Jakub Trojan, MSc, MBA

Brno, 2016

VYSOKÁ ŠKOLA OBCHODNÍ A HOTELOVÁ

Ústav gastronomie, hotelnictví a cestovního ruchu

Akademický rok: 2015/2016

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Tomáš Horák

Osobní číslo: 10328002

Studijní program: GHT - Gastronomie, hotelnictví a turismus

Studijní obor: MHCR - Management hotelnictví a cestovního ruchu

TÉMA PRÁCE: STRATEGIE ROZVOJE OBCE KRÁSENSKO S DŮRAZEM NA CESTOVNÍ RUCH

TÉMA PRÁCE VAJ: DEVELOPMENT STRATEGY OF THE KRÁSENSKO MUNICIPALITY WITH FOCUS ON TOURISM

Cíl stanovený pro vypracování BP

1. Teoretické část BP: Teoretická část bude zaměřena na teoretické ukotvení nástrojů regionální politiky v regionálním rozvoji s důrazem na segment cestovního ruchu.
2. Praktická část BP: Praktická část se zabývá zejména socioekonomickou analýzou obce s důrazem na regionální strategii rozvoje v cestovním ruchu.
 - Analytická část představí stručnou analýzu socioekonomických charakteristik obce včetně analýzy hospodaření obce s důrazem na doposud realizované projekty v cestovním ruchu a jejich dopady na rozvoj obce. Prostřednictvím dotazníkového šetření získá aktuální hodnocení obce z pohledu obyvatel.

- Návrhová část bude reagovat na analytická zjištění ve smyslu návrhu optimálního rozvoje obce v oblasti cestovního ruchu.

Při zpracování BP vycházejte z pomůcky vydané VŠOH Brno.

Rozsah bakalářské práce bez příloh: 2 AA

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná i elektronická

Seznam doporučené literatury:

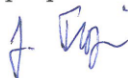
[1] BLAŽEK, Jiří a David UHLÍŘ. *Teorie regionálního rozvoje: nástin, kritika, implikace*. Vyd. 2., přeprac. a rozš. Praha: Karolinum, 2011, 342 s. ISBN 978-80-246-1974-3. RDIOVSKÝ, Emil. *Lednicko-valtický areál*. Břeclav: Moraviapress, 1998, 49 s. ISBN 80-86181-00-6.

[2] KREJČÍ, Tomáš. *Regionální rozvoj: teorie, aplikace, regionalizace*. Vyd. 2., nezměn. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2013, 155 s. ISBN 978-80-7375-914-8.

[3] WOKOUN, René. *Regionální rozvoj: (východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování)*. Praha: Linde, 2008, 475 s. ISBN 978-80-7201-699-0.

Další literatura dle doporučení vedoucího bakalářské práce.

Vedoucí bakalářské práce: RNDr. Jakub Trojan, MSc, MBA
Ústav gastronomie, hotelnictví a cestovního ruchu
podpis vedoucího BP

Datum zadání bakalářské práce: 1. dubna 2015

Termín odevzdání bakalářské práce: 15. dubna 2016

V Brně dne: 1. dubna 2015

VYSOKÁ ŠKOLA
OBCHODNÍ A HOTELOVÁ s.r.o.
L.S.
Bosonovická 9, 625 00 Brno

Ing. Eva Lukášková, Ph.D.
Vedoucí ústavu

Ing. Zdeněk Málek, Ph.D.
prorektor pro vzdělávací činnost

Jméno a příjmení autora: Tomáš Horák

Název bakalářské práce: Strategie rozvoje obce Krásensko s důrazem na cestovní ruch

Název bakalářské práce v AJ: Development strategy of the Krásensko municipality with focus on tourism

Studijní obor: Management hotelnictví a cestovního ruchu

Vedoucí bakalářské práce: RNDr. Jakub Trojan, MSc, MBA

Rok obhajoby: 2016

Anotace:

HORÁK, T. *Strategie rozvoje obce Krásensko s důrazem na cestovní ruch. Bakalářská práce.* Brno, 2016.

Tato bakalářská práce se zabývá problematikou strategie rozvoje obce Krásensko. Cílem práce je na základě teoretických znalostí a dat zjištěných pomocí dotazníkového šetření, navrhnout opatření vedoucí k dalšímu rozvoji obce a jejího cestovního ruchu v budoucnu spolu s doporučeními aplikovatelnými v praxi.

Annotation:

HORÁK, T. *Development strategy of the Krásensko municipality with focus on tourism. Bachelor Thesis.* Brno, 2016.

This thesis deals with the development strategy of the municipality Krásensko. The goal of this work is based on the theoretical and observed data using a questionnaire survey, suggest measures for further development of the municipality and tourism in the future along with the recommendations applicable in practice.

Klíčová slova: strategie rozvoje, obec Krásensko, socioekonomická analýza, dotazníkové šetření, cestovní ruch

Key words: development strategy, municipality Krásensko, socio-economic analysis, questionnaire survey, tourism

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Strategie rozvoje obce Krásensko s důrazem na cestovní ruch“ vypracoval samostatně pod vedením RNDr. Jakuba Trojana, MSc, MBA a uvedl v ní všechny použité literární a jiné odborné zdroje v souladu s aktuálně platnými právními předpisy a vnitřními předpisy Vysoké školy obchodní a hotelové.

V Brně dne

vlastnoruční podpis autora

Na tomto místě bych rád poděkoval mému vedoucímu RNDr. Jakubu Trojanovi, MSc, MBA za cenné rady a připomínky, které mi dopomohly ke vzniku bakalářské práce. Dále bych chtěl poděkovat paní starostce Haně Šíblové za vstřícnost a všem respondentům za jejich čas. V neposlední řadě chci poděkovat rodině za podporu.

OBSAH

Obsah	7
Úvod	9
I. Teoretická část.....	10
1. Literární rešerše.....	11
1.1 Regionální rozvoj.....	11
1.2 Regionální politika.....	12
1.3 Strategie obcí v ČR a cestovní ruchu.....	13
1.4 Strategie obcí ve světě.....	19
II. Praktická část.....	20
2 Socioekonomická analýza obce Krásensko.....	21
2.1 Základní charakteristika	21
2.1.1 Poloha.....	21
2.1.2 Vztahy s okolím.....	22
2.1.3 Mikroregion Dražanská vrchovina.....	22
2.1.4 MAS Moravský kras.....	23
2.1.5 Historie.....	24
2.2 Životní prostředí.....	25
2.3 Obyvatelstvo.....	26
2.3.1 Bydlení.....	30
2.4 Občanská vybavenost a společenský život v obci.....	29
2.4.1 Školství.....	29
2.4.2 Zdravotní a sociální péče.....	29
2.4.3 Sportovní zařízení.....	29

2.4.4 Kultura.....	29
2.4.5 Obchody, pohostinství a další služby.....	30
2.4.6 Cestovní ruch.....	31
2.5 Doprava.....	32
2.6 Hospodaření a správa obce.....	33
2.6.1 Správa obce.....	33
2.6.2 Technická infrastruktura.....	33
2.6.3 Financování a rozpočet obce.....	33
2.6.4 Významné projekty v obci v rámci životního prostředí a cestovního ruchu.....	34
3 Dotazníkové šetření.....	37
3.1 Vyhodnocení otázek.....	38
4 Doporučení a návrhy pro optimální rozvoj obce Krásensko s důrazem na cestovní ruch	43
Závěr.....	45
Použité zdroje	46
Seznam obrázků, grafů a tabulek.....	49
Přílohy	50

ÚVOD

Pro zpracování strategie rozvoje jsem zvolil obec Krásensko, jelikož prostředí obce je mi velice dobře známé a mám k ní blízký vztah. Mikroregion Dražanská vrchovina, jehož je obec členem, má strategii již vypracovanou, ale samotné Krásensko doposud nikoliv. Rozhodnul jsem se tedy, že využiji tuto příležitost a strategii rozvoje obce Krásensko s důrazem na cestovní ruch zpracuji jako téma bakalářské práce. Cílem práce je vytvoření návrhů na optimální rozvoj v oblasti cestovního ruchu na základě provedené analýzy a dotazníkového šetření.

Problematika vytváření strategií rozvoje se i v České republice postupně začíná posouvat do centra zájmu veřejnosti. Krajské úřady, obce nebo svazky spolupracujících obcí věnují stále větší pozornost zpracování strategií regionálního rozvoje. Evropská unie jasně definovala strategické cíle a směry vývoje jednotlivých regionů, s tím souvisí hlavní cíl regionální politiky České republiky, kterým má být především vyvážený sociálně ekonomický rozvoj země. Je tedy zřejmé, že je třeba rozvíjet strategické postupy nejen na úrovni státní správy, ale i ve sféře místní samosprávy, tedy od nejmenších obcí až po hlavní město. Kvalitně zpracovaný strategický dokument představuje pro město či obec možnost lepší konkurenceschopnosti při řešení rozvojových projektů, zvýšení atraktivity z hlediska cestovního ruchu a také přispívá k vytvoření nových podnikatelských příležitostí, což následně může vést k vytváření nových pracovních míst. Vhodně zvolená strategie se stává základním a neodmyslitelným dokumentem pro směřování budoucího rozvoje měst, obcí či regionů. Strategie rozvoje by se měla pokud možno, co nejvíce zacílit na optimální využívání všech zdrojů, které obec nabízí, a přispívat tak ke zlepšování kvality života v rámci obce a zvýšení úrovně cestovního ruchu. Za pomoci analýzy dosavadního rozvoje obce a s využitím názorů od zainteresovaných skupin aktérů (představitelů místní samosprávy, občanů, podnikatelů, členů zájmových spolků apod.) vytváří vizi a hlavní cíle, jejichž realizace by měla přispět k budoucímu vyváženému rozvoji. Důležitou příčinou, která často stojí za vznikem strategií, je potřeba koordinace rozvoje obce. Zpracování strategie rozvoje je totiž v mnoha případech jedna ze základních podmínek pro získání finančních prostředků z různých zdrojů či fondů, což zlepšuje podmínky jak pro obyvatele obce, tak i pro návštěvníky v rámci cestovního ruchu.

I. TEORETICKÁ ČÁST

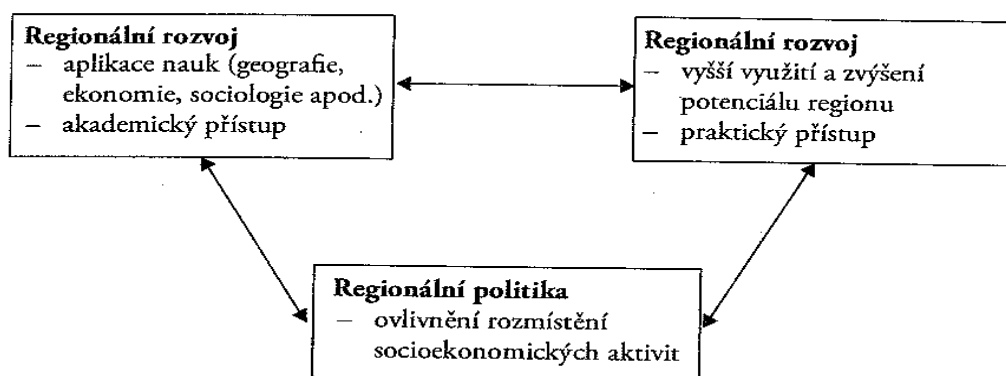
1. Literární rešerše

1.1 Regionální rozvoj

Na úvod bych se věnoval krátce základním faktům o regionálním rozvoji, v jehož rámci vznikají strategické rozvojové dokumenty.

Podle Wokouna a kol. (2008) není definice regionálního rozvoje zcela dána, lze ale říci, že regionální rozvoj můžeme chápat ve dvou základních přístupech - praktickém a akademickém.

Z hlediska praktického chápání je regionálním rozvojem myšleno „vyšší využívání a zvyšování potenciálu daného systematicky vymezeného prostoru (území) vznikající v důsledku prostorové optimalizace socioekonomických aktivit a využití přírodních zdrojů.“ Toto zvýšení se promítá v lepší konkurenceschopnosti soukromého sektoru, životní úrovni obyvatel a stavu životního prostředí. Potenciál regionu lze hodnotit například prostřednictvím ukazatelů hrubého domácího produktu na obyvatele, míry nezaměstnanosti, nebo vzdělanostní struktury apod. Přírodně-geografický potenciál se dá hodnotit např. množstvím a kvalitou nerostných surovin či znečištěním ovzduší, vod a půdy. Akademický přístup rozumí regionální rozvoj jako „aplikaci nauk, zejména ekonomie, geografie a sociologie, řešících jevy, procesy, vztahy systematicky vymezeného prostoru (území), které jsou ovlivněny přírodně-geografickými, ekonomickými a sociálními podmínkami v daném regionu.“

Obr. 1 Dvojí chápání regionálního rozvoje a regionální politiky (Wokoun a kol. 2008)

Jak se uvádí ve Strategii regionálního rozvoje České republiky (2006), pojem regionální rozvoj lze formulovat jako růst socioekonomického a environmentálního potenciálu a konkurenceschopnosti regionů, který vede ke zvýšení životní úrovně a také ke zvýšení kvality života obyvatel příslušného regionu. V tohoto hlediska se jedná o dynamický a rovnoměrný vývoj regionálního složení daného územního celku a jeho jednotlivých částí, dále se také jedná o odstraňování či redukci regionálních disparit.

V obecné rovině můžeme regionální rozvoj označit jako „proces pozitivních změn, obvykle jde o zlepšení kvantitativních (extenzivní rozvoj), ale zejména kvalitativních (intenzivní rozvoj) charakteristik dané oblasti (nejčastěji přírodní a sociálně-ekonomické oblasti). Je ale nutné odlišit od sebe posouzení toho, jak se zlepšilo naplnění kvantitativních charakteristik (délka vybudovaných komunikací, vybudování ubytovacích kapacit apod.), od toho, jakých cílů (dopadů) mělo být dosaženo realizací jednotlivých aktivit (zlepšení dopravní dostupnosti – zrychlení dopravy, usnadnění dojížděky za prací, zajištění průjezdnosti pro různé typy vozidel; zkvalitnění podmínek pro rozvoj cestovního ruchu – zkvalitnění poskytovaných služeb, zajištění potřebné infrastruktury cestovního ruchu, prodloužení doby pobytu hostů atd.)“ (*Internetový zdroj č. 12*).

1.2 Regionální politika

Právě regionální politika tvoří základní rámec regionálního rozvoje, proto je nezbytné si vysvětlit, jak ji můžeme chápat.

Wokoun (2003) říká, že existuje mnoho definic regionální politiky, avšak žádná z nich nebyla uznána za všeobecně přijatelnou. Přesto ji definuje jako: „Soubor cílů, opatření a nástrojů vedoucích ke snižování příliš velkých rozdílů v socioekonomické úrovni jednotlivých regionů.“

Podle Adamčíka (2000) představuje regionální politika: „Všechny přímé i nepřímé intervence státu, regionu, obcí a měst, vedoucí k lepšímu prostorovému rozdělení ekonomických i mimoekonomických činností.“

Vanhove a Klaassen (1987) uvádí definici jako: „Všechny veřejné intervence, které vedou ke zlepšování geografického rozdělení ekonomických činností, resp. které se pokoušejí napravit určité prostorové důsledky volné tržní ekonomiky pro dosažení dvou vzájemně závislých cílů – ekonomického růstu a zlepšení sociálního rozdělení ekonomických efektů.“

Naopak v současnosti, jak uvádí Blažek a Uhlíř (2011), je hlavním trendem ve sféře regionální politiky její provazování s dalšími podpůrnými státními politikami, zejména sociální politikou a také „regionalizace“ sektorových politik. Příkladem citlivějšího posuzování regionálních dopadů sektorových politik nebo jejich zaměření na snížení rozdílů mezi regiony je posuzování regionálních dopadů velkých infrastrukturních staveb nebo odlišná výše investičních pobídek podle jednotlivých typů regionů v rámci politiky na podporu přílivu zahraničních investic.

1.3 Strategie rozvoje obcí v ČR a cestovní ruch

V oblasti regionální politiky označuje Lacina (2007) Strategii regionálního rozvoje ČR jako základní koncepční dokument České republiky, na jehož základě jsou zpracovávány programové dokumenty na celostátní i na regionální úrovni (tedy i strategie rozvoje mikroregionů a obcí). Strategie rozvoje obce podle Laciny (2007) navazují na program rozvoje jednotlivých krajů (vznikající ze strategie regionálního rozvoje ČR) a jsou formulovány jako programové dokumenty vypracované za účelem koordinace aktivit různých subjektů s vlivem na územní rozvoj kraje nebo jeho obcí. Samotné strategie obcí jako takové jsou zaměřeny na koordinování aktivit veřejného a soukromého sektoru – aktivity ekonomického, sociálního, kulturního a ekologického charakteru – v dané oblasti.

Rektořík a Šelešovský (1999) uvádějí, že pořízením strategie rozvoje získá obec materiál, který pomůže odhalit skryté zdroje a možnosti, jež mohou být použity pro její rozvoj. Zcela převažující většině malých obcí však ani takto případné zjištěné prostředky nijak významně příjmovou stránku rozpočtu nezvýší. V každém případě umožní voleným orgánům zvolit takovou strategii, která navodí celkové zlepšení života obce i jejích občanů.

Podle Vystoupila (2007) můžeme strategii rozvoje chápat jako strategický dokument (strategický plán či prognóza), který napomáhá systematicky organizovat a řídit změny v území. Dokument vymezuje základní priority (podpory) rozvoje, definuje cíle podpory/rozvoje. Stanovuje také jednotlivá opatření vedoucí k jejich naplnění a doporučení.

Holeček a kol. (2009) začleňuje strategii rozvoje obce (někdy také označovaná jako Program rozvoje obce) mezi hlavní nástroje rozvoje obce, jelikož formuluje, provazuje a nastavuje způsoby uplatnění nástrojů ostatních. Prostřednictvím poznání situace v obci a představ občanů, podnikatelů, zájmových organizací a ostatních subjektů v obci se pomocí této strategie formuluje vize a rozvojové cíle obce spolu s aktivitami vedoucími k jejich naplnění. Existence komplexně zpracované strategie rozvoje obce je doménou především větších obcí, obce menší obvykle integrují své rozvojové představy ve strategiích rozvoje svazků obcí (mikroregionů), jejichž jsou členy. V minulosti byly zpracovávány strategie rozvoje obcí jako vstupní krok zapojení do programu obnovy venkova. Vlastní rozvojová strategie je tak důležitý rozvojový nástroj, že by si ji postupně měly zařídit všechny obce, samozřejmě dle svých potřeb.

Dále Holeček a kol. (2009) definuje hlavní přínosy strategie rozvoje pro obec: sladění představ o rozvoji obce, identifikace problémů a možná řešení, formulace rozvojových záměrů projektů, rozvržení (harmonogram) realizace aktivit a identifikaci subjektů na nich se podílejících, alokace vlastních finančních prostředků a určení potřeby prostředků vnějších a východisko pro územní průmět rozvojových aktivit v územním plánu.

Hrabalová (2004) hovoří ve své publikaci o strategickém plánu rozvoje obce neboli strategii rozvoje obce jako o základním nástroji umožňující koordinovat a řídit rozvojové aktivity na území obce. Hlavním důvodem tvorby tohoto dokumentu je určit základní priority rozvoje obce a charakterizovat cíle rozvoje a jednotlivá opatření směřující k jejich naplnění. Cílem těchto aktivit je, aby omezené zdroje, které mají obce k dispozici, byly využity co nejefektivněji. Základní princip rozvoje obce spočívá ve vzniku kvalitního prostředí pro stávající obyvatele žijící a pracující v obci. Význam

strategie rozvoje spočívá zejména např. v řešení problémů dlouhodobě a komplexně - pokouší se minimalizovat hrozby a maximalizovat příležitosti obce.

Důležitou úlohu v rozvoji obce sehrávají její obyvatelé. Binek a kol. (2011) označují právě obyvatele (lidský kapitál) jako jednu z hlavních podmínek úspěšného rozvoje venkovských obcí. Mohou se stát, v případě zájmu podílet se na rozvoji obce, klíčovými realizátory rozvoje a zvyšování atraktivity z hlediska cestovního ruchu. Z praxe je známé, že se jedná o úzký okruh lidí (především představitelé samosprávy). Potřebují však získat kladný postoj většiny obyvatel k aktivitám, určeným nástrojům pro podporu cestovního ruchu a cestě dalšího rozvoje. Bez lidí a jejich aktivit je realizace rozvojových záměrů takřka nemožná. Lidské zdroje tedy lze charakterizovat jako nejvýznamnější část celkových zdrojů venkova.

Cestovní ruch představuje oblast, která může příznivě ovlivnit regionální rozvoj obce či regionu. Když bychom chtěli konkrétně definovat pojem cestovní ruch, můžeme jej chápat podle Ryglové (2009) jako: „Ekonomický jev spojený se spotřebou hmotných a nehmotných statků, hrazených z prostředků získaných v místě trvalého bydliště.“ Dále také uvádí, že „cestovní ruch by měl být chápán jako průmysl poskytující veškeré služby spojené s cestováním a turistikou.“

V současnosti je zřejmě nejpoužívanější definicí, kterou vytvořila Světová organizace cestovního ruchu (United Nations World Tourism Organization - UNWTO) v roce 1991 na konferenci v Ottawě, kde je popsán jako: „Aktivity lidí cestujících a zůstávajících na místech mimo jejich obvyklého prostředí, kratší než jeden souvislý rok, z důvodu trávení volného času, pracovních záležitostí či jiných účelů“.

Další možný pohled uvádí Hesková a kol. (2006) - označuje cestovní ruch jako významný společensko-ekonomický fenomén jak z pohledu jednotlivce, tak i společnosti, který každoročně představuje největší pohyb lidské populace za rekreací, poznáváním a naplněním vlastních snů a příjemné dovolené.

Existuje více forem cestovního ruchu, nejlépe je můžeme identifikovat takto:

- Rekreační – přispívá k regeneraci a reprodukci fyzické a duševní kondice. Realizuje se ve vhodném rekreačním prostředí (vody, lesy, hory). Typické v českém prostředí je chataření a chalupaření.
 - Kulturně poznávací – je zaměřený na poznávání historie, kultury, tradic, zvyků apod. Základem jsou architektonické památky, umělecká díla, přírodní jevy a společenské události.
 - Sportovně turistický – využívá zájmu lidí o aktivní odpočinek, aktivní účast na sportovních činnostech, ale i pasivní diváctví na sportovních akcích.
 - Léčebný a lázeňský – využívá přírodní léčivé zdroje a je zaměřen na léčbu, prevenci, relaxaci, celkovou obnovu fyzických a duševních sil jednotlivce.
 - Mototuristický
 - Agroturistický
 - A jiné možné způsoby
- (Ryglová, 2009; Foret a Foretová, 2001)

V případě obce Krásensko, se tedy jedná především o formu rekreačního cestovního ruchu, zasluhují se o to chataři a chalupáři, kteří obec pravidelně navštěvují. Také částečně forma kulturně poznávací a sportovně turistická má své zastoupení, hlavně při pořádání kulturních a sportovních akcí.

Pokud bychom chtěli zkoumat celkový vývoj cestovního ruchu v ČR, můžeme konstatovat, že byl ovlivňován politickými vlivy, se kterými se naše země ve 20. století potýkala. Vystoupil a kol (2006) uvádí, že podobně jako ve světě se i na našem území rozvíjel hromadný cestovní ruch, a to již mezi světovými válkami. Mezi hlavní trendy tehdy ovšem patřil tremping, pobyty v přírodě či venkovský cestovní ruch. Ani v období po II. světové válce nedocházelo k většímu rozvoji městského cestovního ruchu a převažovalo chataření a chalupaření městského obyvatelstva, které odjíždělo trávit volný čas na venkov.

Výkladový slovník cestovního ruchu – Zelenka a Pásková (2012) definuje venkovský neboli rurální cestovní ruch jako druh cestovního ruchu s vícedenním

pobytem a s rekreačními aktivitami na venkově (procházky a projížďky na kole nebo na koni, pozorování a péče o domácí zvířata, konzumace podomácku vyrobených potravin atd.) s ubytováním v soukromí nebo v menších hromadných ubytovacích zařízeních. Přitažlivost venkovského cestovního ruchu si zakládá na aspektech venkovského způsobu života jako rozsáhlá, tichá a klidná krajina, čistý vzduch, pracovní aktivity, zvyky a folklór, rozmanitá fauna a flóra atd. Jeho rozvoj souvisí s rozvojem venkova, budováním pěších tras a cyklotras, farem s alternativním zemědělstvím a agroturistikou, budováním místních muzeí, skanzenů, rozvíjením tradičních řemesel, budováním a obnovou menších ubytovacích a stravovacích zařízení apod.

Důležitou úlohu v rámci cestovního ruchu zastává doprava. Podle Vystoupila a Šauera (2011) představuje klíčový faktor, který umožňuje pohyb v prostoru a bez kterého by nebyla existence cestovního ruchu prakticky téměř vůbec možná. Určitým typem dopravy usnadňující pohyb návštěvníků cestovního ruchu přímo v destinaci je sportovně-rekreační infrastruktura. Tu lze členit na infrastrukturu: zimních sportů (sjezdové a běžecké lyžování), pěší turistiky (značené turistické trasy, naučné stezky), cykloturistiky (značené cyklotrasy a cyklostezky) a ostatní (lanovky, skibusy, hippostezky apod.).

V této oblasti cestovního ruchu je nutné se zmínit také o vědní disciplíně – geografie cestovního ruchu. Ta se věnuje prostorovému rozmístění cestovního ruchu a jeho aktivit. Zkoumá také interakce mezi prostředími, ve kterých se cestovní ruch a jeho aktivity odehrávají. Hlavním tématem výzkumu geografie cestovního ruchu je dle Wahla (2010) zkoumání rozmístění destinací, atraktivit a infrastruktury.

Výzkumná témata geografie cestovního ruchu Wahla (2010) člení do následujících oblastí:

- Politika cestovního ruchu (strategie, koncepce, územní plánování)
- Prostorové aspekty cestovního ruchu (rozmístění atraktivit, infrastruktury a služeb cestovního ruchu v prostoru, monitorování aktivit aktérů cestovního ruchu)

- Destinace cestovního ruchu (atraktivnost, vybavenost, potenciál destinace, dostupnost, marketing destinace)
- Infrastruktura a služby cestovního ruchu (kategorie infrastruktury, vybavenost, funkčnost, dopravní proudy)
- Geografická syntéza (regionalizace, rajonizace, typologie regionů, dopady cestovního ruchu na krajinu a životní prostředí)

Toušek a kol. (2008) označuje geografii cestovního ruchu za jednu z nejmladších disciplín geografie, jejíž počátky sahají do 30. roků minulého století. Souvisí to s rozšířením jevu rekreace a volnočasových aktivit, kdy kategorie volný čas je nadřazená cestovnímu ruchu a kategorie rekreace se s ním částečně překrývá. Její dynamičtější rozvoj však začíná až v 80. letech, kdy začala růst společenská váha tohoto jevu.

Vystoupil a kol. (2006) spatřuje jako hlavní směry pro výzkum v geografii cestovního ruchu především:

- a) výzkum přírodních rekreačních zdrojů,
- b) výzkum a hodnocení socio-ekonomických podmínek pro cestovní ruch
- c) výzkum a hodnocení příčin rekreativity obyvatelstva
- d) problémy krátkodobé rekreace městského obyvatelstva
- e) problematika „druhého bydlení“
- f) prostorová analýza cestovního ruchu a rekreace
- g) koncepce a prognózy rozvoje cestovního ruchu a rekreace

Další možné rozdělení oblastí výzkumu geografie cestovního ruchu uvádí Hall a Page (2014) na základě jednotlivých geografických přístupů a jejich vztahu k cestovnímu ruchu.

- a) Prostorová analýza – lokalizační analýza, gravitační modely a mapy
- b) Behaviorální geografie – mentální mapy, vnímání prostředí, prostorové chování turistů
- c) Humanistická geografie – historická geografie, krajina, etnografie
- d) Aplikovaná geografie – regionální rozvoj, kartografie, GIS

e) Radikální přístupy - globalizace, identita, lokalizace, role státu

1.4 Strategie rozvoje obcí ve světě

Momper (1992) uvádí příklady tvorby strategií rozvoje ve vybraných evropských zemích. Často rozhoduje o těchto dokumentech státní správa. Vytvořené regionální rozvojové strategie obcí ve Finsku schvalují příslušné ústřední orgány státu. V Dánsku připravují jednotlivé kraje pro obce strategické dokumenty. Ty jsou poté schvalovány na národní úrovni státu, jeho rozhodnutí je pro obce závazné. Obce v Portugalsku si mohou připravit podrobné rozvojové strategie, také však musí být schváleny ústředními orgány veřejné správy.

Dokonce i v Africe je vidět určitá snaha o sestavení strategií rozvoje. Organizace CARE a společnost Development Workshop (DW) se snaží vytvořit strategii rozvoje pro několik obcí v Angole, hlavním cílem má být zlepšení sociální a ekonomické úrovně obcí, vybudování kontaktu se soukromým sektorem a vytvoření kvalitní infrastruktury (*Internetový zdroj č. 3*).

Zajímavým přístupem se prezentuje vláda v Mexiku. Pokouší se snížit vytvořením strategií rozvoje pro malé obce nerovnost mezi městským a venkovským obyvatelstvem v oblasti Ensenada. Strategie používá kulturní identitu venkova na podporu místního rozvoje a nárůstu cestovního ruchu. Nabádá obyvatele, aby se aktivně podíleli na rozvoji své obce (*Internetový zdroj č. 5*).

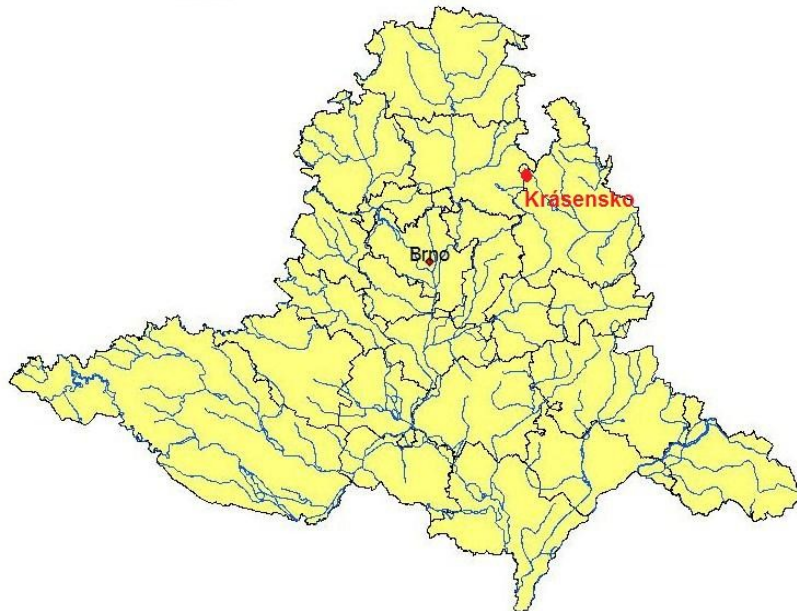
II. PRAKTICKÁ ČÁST

2 Socioekonomická analýza obce Krásensko

2.1 Základní charakteristika

2.1.1 Poloha

Obec Krásensko se nachází v oblasti Dražanské vrchoviny v těsné blízkosti chráněné krajinné oblasti Moravského krasu a leží v severovýchodní části Jihomoravského kraje kousek od hranic s krajem Olomouckým. Obec nalezneme na rozhraní tří okresů (Vyškov, Blansko, Prostějov). Leží v nadmořské výšce 570 m. n. m a její dominantou je kopec Kojál, na kterém je postaven televizní vysílač.

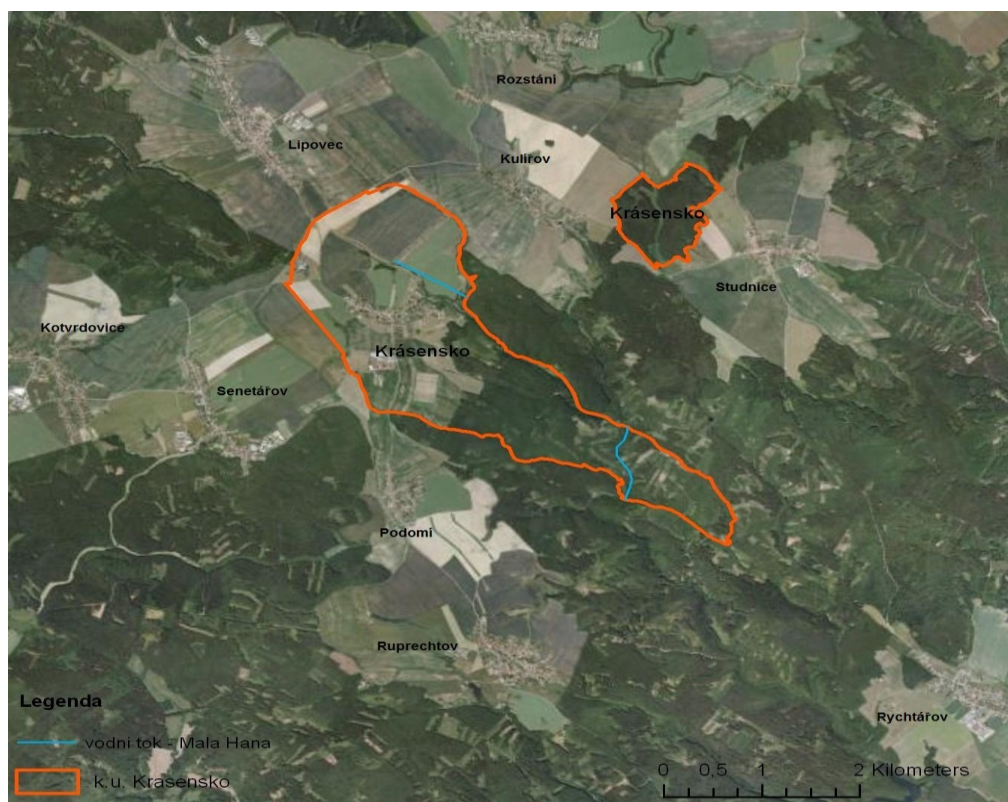

Obr. 2. Poloha obce Krásensko v Jihomoravském kraji (vlastní tvorba v ArcGIS 10)

Zástavba obce sestává převážně z rodinných domů a objektů občanské vybavenosti. V centru obce, na návsi a v jejím okolí, jsou situovány obecní úřad, hasičská zbrojnice, pošta, mateřská škola, kostel Sv. Vavřince. Katastr obce má společné hranice s obcemi Studnice, Kulíšov, Lipovec, Podomí, Vyškov, Senetářov, Rozstání a Kotvrdovice. Území sousedí také s vojenským újezdem Březina, což může být důležitý faktor pro rozvoj obce (viz újezd Brdy).

Zatím znamená pro místní obyvatele spíše omezení, pro vstup do některých částí lesa v tomto újezdu je totiž nutné mít povolení. Pokud by došlo ke zrušení újezdu, byla by šance vzniku nových příležitostí pro obec.

Geomorfologické členění obce Krásensko: provincie Česká Vysočina, Česko-moravská subprovincie, celek - Brněnská vrchovina, podcelek - Dražanská vrchovina.

Obr. 3. Ortofotomapa katastrálního území obce Krásensko (vlastní tvorba v ArcGIS 10)

2.1.2 Vztahy s okolím

Krásensko je členem mikroregionu Dražanská vrchovina a také spadá do místní akční skupiny MAS Moravský kras.

2.1.3 Mikroregion Dražanská vrchovina

Dobrovolný svazek obcí "Dražanská vrchovina" byl založen v roce 2000 zástupci 11 obcí. V roce 2003 byl rozšířen o obec Nové Sady.

Sídlem svazku obcí byl ustanoven Obecní úřad Luleč. Nejvyšším orgánem svazku obcí je valná hromada, kterou tvoří statutární zástupci obcí svazku. Svazek obcí vznikl za účelem ochrany a prosazování společných zájmů obcí ve svazku sdružených a hlavním cílem je spolupracovat především v oblasti školství, sociální péče, zdravotnictví, životní prostředí, ale také například při obnově technické infrastruktury, shromažďování a odvoz komunálních odpadů či při rozvoji cestovního ruchu (*Internetový zdroj č. 4*).

2.1.4 MAS Moravský kras

Místní akční skupiny MAS Moravský kras, je sdružení zástupců neziskových organizací, samospráv a podnikatelů působících na území pěti mikroregionů, ležících severovýchodně od města Brna na části území turistické oblasti Moravský kras a okolí. Území těchto mikroregionů - Časnýř, Černoohorsko, Dražanská vrchovina, Moravský kras a Protivanovsko má rozlohu 51 334 ha a zhruba 40 710 obyvatel. Místní akční skupina vytváří podmínky na podporu trvale udržitelného rozvoje regionu. Toho chce docílit partnerstvím neziskových organizací s podnikatelskými subjekty, školskými zařízeními a samosprávami jednotlivých obcí v regionu. Toto sdružení také pracuje a rozvíjí území metodou LEADER (*Internetový zdroj č. 10*).

LEADER je založen na místním partnerství, na jednotné místní rozvojové strategii, má výrazně decentralizované řízení i financování (sami zástupci místních organizací si určují, na které aktivity se zaměří). Program je v podstatě otevřená metoda k rozvoji regionu. Za metodou samozřejmě nutně směřují prostředky na rozvoj, i když ty již s různými prioritami v různých obdobích. Metoda LEADER se opírá o přístup "zdola nahoru". To znamená, že nejvyšší hodnotu má to, co lidé žijící ve vymezeném území společně určí jako prioritu a také jednotlivě realizují. Principem je tedy propojení lidských a jiných kapacit daného území, vytvoření společné strategie a společné rozhodování. Podstatné je partnerství a spolupráce v regionu, kterého se účastní jak samospráva, tak podnikatelé a neziskové organizace (*Internetový zdroj č. 10*).

2.1.5 Historie

Nejstarší dějiny Krásenska jsou spojeny s dějinami biskupství olomouckého. Dědinka Krásensko, zvaná ve 14. Století „Krásné Pole“, byla majetkem olomouckých biskupů již od nejstarších dob. První písemná zmínka o obci v dějinách má Codex diplomaticus Moravie roku 1348. Středověkých dokumentů o další existenci a rozvoji vesnice je pramálo a není známo, od kdy se vesnice nazývá Krásensko. V první polovině 16. století byl pravděpodobně držitelem krásenského dvora šlechtic jménem Jurman, vladyka z Krásenska a na Maršovicích, erbovní pán. Koncem 16. století patřil purkrejtní dvůr v obci vladykovi Kašparu Lukaveckému z Lukavice, který pocházel ze staročeské rodiny, jež měla ve znaku vydru vyskakující z vody (Müller, 2005).

Obec zažila také mnoho válečných období. V roce 1312 táhlo krásenským krajem směrem od Boskovic vojsko krále Jana Lucemburského. V 15. století stejně jako v celé zemi i v okolí Krásenska byly slyšet bubny husitů. V 16. století se hnaly krajem náboženské bouře, při nichž byl roku 1580 zabit krásenský duchovní. V době třicetileté války (1618 – 1648) největší nebezpečí představovali Švédové, kteří r. 1643 dobyli mj. i Vyškov. V době soupeření Pruska s Rakouskem v 18. století táhlo krajem vojsko pruského krále Friedricha II., nejprve směrem na Brno a poté, co bylo poraženo, zpět na sever. Za válek napoleonských r. 1805 byly zdejší hory a lesy plné Francouzů. Ve 30. letech 19. století řádila v celé Evropě epidemie cholery. Nevyhnula se ani Krásensku, kde na ni zemřelo 65 lidí. Ani hrůz první světové války nebyla obec ušetřena.

Muži museli na frontu a do vesnice přicházela jedna rekviziční komise za druhou. I druhá světová válka se zapsala krutě do dějin Krásenska. Celkem 33 vesnic na západ od vojenského cvičiště vyškovské vojenské posádky bylo v letech 1941 – 1944 podle rozhodnutí velkoněmecké branné moci násilně vystěhováno. Po skončení II. světové války v květnu 1945 bylo Krásensko v troskách, z 80 % zničeno a na pokraji zániku. Přesto bylo postupně obnovováno. Polovina ze 159 domů nebyla schopna žádné opravy a jejich obnova byla zakázána. Do vesnice se v roce 1945 mohla vrátit pouze čtvrtina vystěhovaných obyvatel, jejichž obydlí bylo méně poškozeno (Müller, 2005).

2.2 Životní prostředí

Obec se nachází v Drahanském bioregionu, který je tvořen geomorfologickým celkem Drahanské vrchoviny. Biota náleží do 3. dubovo-bukového a 4. bukového vegetačního stupně. Potenciální vegetace je tvořena bikovými bučinami, místy i květnatými bučinami. Typické pro tento bioregion je vysoké zornění zemědělské půdy. Lesní porosty jsou často přeměněny na kulturní smrčiny. Území je tvořeno souvrstvím mořského spodního karbonu - kulmu. Z pokryvů mají význam sprašové hlíny a svahoviny. Zarovnaná plochá část bioregionu, nacházející se právě kolem okolních obcí, je tvořena ploše vyklenutým zdviženým zarovnaným povrchem s charakterem členité pahorkatiny s výškovou členitostí 75 - 150 m. Z této plošiny stékají na všechny strany vodní toky, které tvoří nejprve mělká k okrajům vrchoviny stále hlouběji zaříznutá údolí (*Culek, 1996*).

Dle Quitta leží bioregion v klimatických oblastech od nejteplejší MT 11 na jihu, přes MT 10, MT 9, MT 5, po nejchladnější MT 3 na severu.

Klima tedy vykazuje výrazný gradient z okolí Brna, které je teplé a poměrně suché (8,6°C, 547 mm), do severnějších oblastí, které jsou chladnější a vlhčí (7,7°C, 620 mm). Severovýchodní část regionu má průměrné teploty asi 6,6 °C, srážky až 660 mm (*Culek, 1996*).

V obci pravidelně dochází k odvozu komunálního odpadu, popelnice jsou vyváženy jednou za 2 týdny. Nachází se zde také kontejnery na plast, sklo a papír. Díky evropským dotacím zde byla nedávno vystavěna kompostárna, což je zařízení na zpracování bioodpadu. Jedná se především o zbytky ze zahrad a veřejné zeleně. Tento odpad se sváží i z Podomí, Ruprechtova, Ježkovic a Račic-Pístovic. Obec má také nedávno rekonstruovanou čističku odpadních vod a kanalizaci.

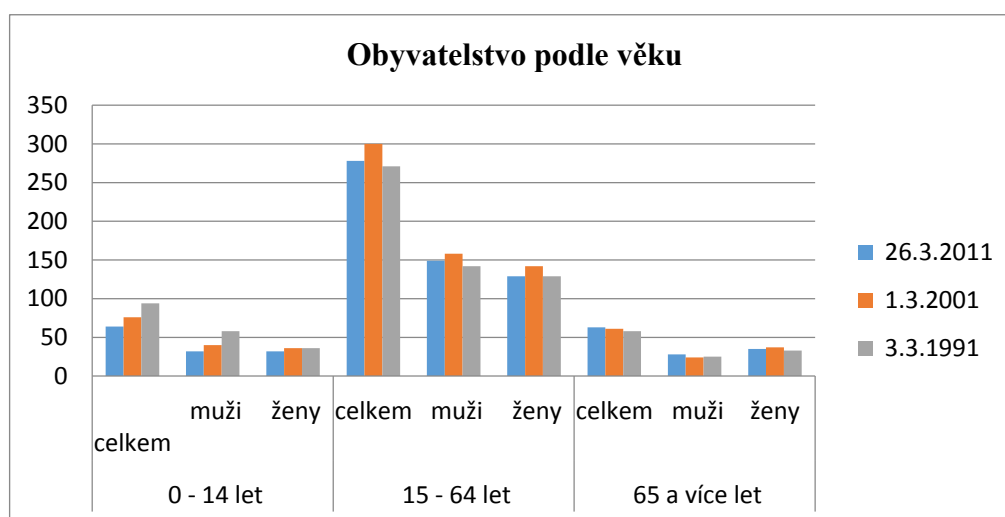
V Krásensku také již několik let působí školské zařízení pro environmentální vzdělávání Lipka, má zde pracoviště Rychta Krásensko. Vzniklo v roce 2001 a působí v historické budově bývalého panského dvora. Je provozováno společně s Rezekvítkem – sdružením pro ekologickou výchovu a ochranu přírody. Tematickým zaměřením Rychty je krajina – její vývoj, složky, vazby a souvislosti v ní a vliv člověka na krajinu kolem nás. Hlavní činností pracoviště je příprava a realizace pobytových programů.

Během vegetačního období zajišťuje také jednodenní terénní exkurze v Moravském krasu a na Dražanské vrchovině a jednodenní projekty. V zimním období Rychta nabízí školám jednodenní a pobytové ekologické výukové programy. Pedagogové Rychty koordinují projekt Škola pro udržitelný život, nabízí konzultace a stáže pro studenty, věnují se aktivní péči o chráněná území. Dále Rychta pořádá akce pro veřejnost, kroužky a tábory, úzce spolupracuje s obcí Krásensko i dalšími organizacemi v regionu a poskytuje prostory a zázemí pro nejrůznější akce dětských a vzdělávacích organizací. Svým působením v obci také přispívá příznivě návštěvnosti a cestovnímu ruchu obce (*Internetový zdroj č. 11*).

V říjnu 2009 byl vysázen obecní sad starých regionálních odrůd jabloní a hrušní. Občané a další dobrovolníci zasadili celkem 63 stromů, z toho 27 jabloní a 5 hrušní. Vysázení krásenského obecního sadu navazuje na rozsáhlý projekt občanského sdružení Barvínek s názvem Zachování a obnova přírodního dědictví mikroregionu Dražanské vrchoviny. Jeho součástí bylo především mapování studánek a starých odrůd jabloní.

2.3 Obyvatelstvo

Počet obyvatel obce se v průběhu let výrazně měnil. Nejvýraznější pokles obyvatel proběhl v období 1930-1950. Tento výkyv je způsoben druhou světovou válkou, kdy v letech 1941-1944 bylo obyvatelstvo násilně vystěhováno. Roku 1945 se vrátila necelá čtvrtina vystěhovaných obyvatel. Od roku 1961 stagnuje kolem 400 obyvatel až do dnes.

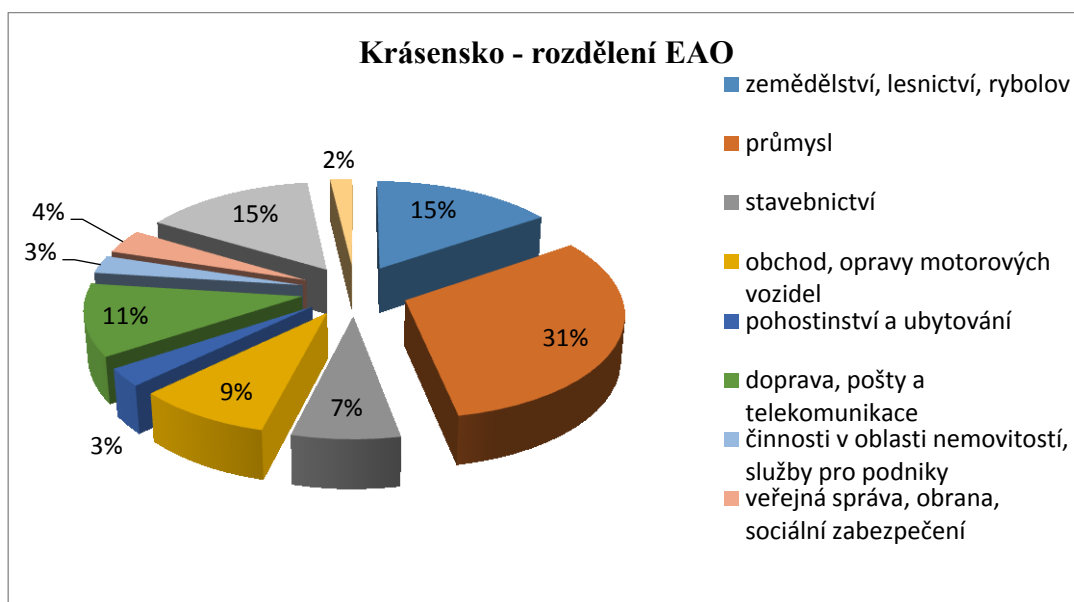
Obr. 4 Srovnání obyvatelstva obce Krásensko podle věku v jednotlivých letech Sčítání lidu, domů a bytů. Zdroj: ČSÚ

Největší zastoupení má v obyvatelstvu věková skupina 15-64, která zahrnuje z velké části ekonomicky aktivní obyvatelstvo. Nejmladší skupina tedy 0-14 let mírně převyšuje skupinu nejstarších občanů (65 a více). V posledních letech mírně přibývá počet obyvatel starších 65 let, což souvisí s celkovým stárnutím populace ČR.

Tab. 1 Srovnání počtu obyvatel obce Krásensko podle ekonomické aktivity. Zdroj: ČSÚ

		31. 12. 2014	1. 3. 2001	3. 3. 1991	
Obyvatelstvo celkem		413	437	423	
Ekonomicky aktivní		220	217	198	
v tom	zaměstnaní	184	202	194	
	z toho	zaměstnanci	149	171	.
		zaměstnavatelé	3	.	.
		osoby pracující na vlastní účet	24	.	.
	nezaměstnaní	19	15	4	
Ekonomicky neaktivní		193	220	225	

Počet ekonomicky neaktivních se výrazně snížil. Mírně se zvyšuje počet nezaměstnaných, avšak podle portálu MPSV míra nezaměstnanosti dosahuje v obci aktuálně 3,2 % (únor 2016, obyvatelstvo ve věku 15-64 let), což můžeme označit ve srovnání kraje i celého státu za podprůměr.

Obr. 5 Ekonomicky aktivní obyvatelstvo podle odvětví v obci Krásensko (vlastní zpracování, zdroj: ČSÚ)

Největší podíl obyvatel pracuje v průmyslu, zemědělství či lesnictví. Nejméně občanů pak působí ve veřejných službách, v oblasti nemovitostí či službách pro podniky. Co se týče domů a jejich obydlení, v roce 2011 se v obci nacházelo celkem 148 domů, z toho však pouze 120 obydlených. Neobydlených domů bylo tedy 28, avšak z tohoto počtu 8 sloužilo k rekreaci a ve dvou případech docházelo k přestavbě domu.

*Tab. 2 Přehled obyvatelstva obce Krásensko podle nejvyššího ukončeného vzdělání.
Zdroj: ČSÚ*

		31. 12. 2014	1. 3. 2001	3. 3. 1991
Obyvatelstvo ve věku 15 a více let		353	361	329
Z toho nejvyšší ukončené vzdělání	základní vč. neukončeného	68	96	136
	střední vč. vyučení (bez maturity)	121	136	113
	úplně střední s maturitou a vyšší odborné vč. nástavby	126	105	62
	vysokoškolské	35	21	14
	bez vzdělání	3	1	-

Nejpočetnější jsou obyvatelé se střední školou s maturitou, což je zároveň celorepublikovým průměrem. Dále roste počet vysokoškolsky vzdělaných občanů, to také odpovídá trendu celé ČR. Důležité je také se zmínit o počtu obyvatel z hlediska náboženské víry. Občanů, kteří uvedli příslušnost k určité církvi, bylo 126 v roce 2014. Z toho plných 116 se hlásí k Církvi římskokatolické a pouze dva k Církvi československé husitské. Bez náboženské víry bylo 105 občanů.

2.3.1 Bydlení

V současné době se v obci nachází 148 domů. Od roku 1991, kdy bylo v obci 140 domů, se počet příliš nemění. K rekreaci slouží 10 objektů, ovšem v obci je nyní také 7 domů, které nejsou obydleny. Před několika lety byla vystavěna nová ulice na jižním okraji obce, vzniklo zde nyní již 5 novostaveb. Z hlediska cestovního ruchu jsou důležité tedy zmíněné rekreační objekty, jejichž majitelé užívají tzv. druhého bydlení, tedy relaxaci a odpočinku v objektech, které nevyužívají k trvalému bydlení.

2.4 Občanská vybavenost a společenský život obce

2.4.1 Školství

V centru obce se nachází mateřská škola. Děti mají k dispozici nepřeberné množství hraček a pomůcek, vhodných pro jejich optimální rozvoj a přípravu pro bezproblémový vstup do ZŠ. Vedle školy je prostorná zahrada s hřištěm, prolézačkami a pískovištěm, které umožňuje dětem pohyb venku. Školu navštěvuje průměrně patnáct dětí, o které pečují 2 učitelky a jedna provozní zaměstnankyně. Nejbližší základní škola je v nedaleké obci Podomí. V blízkých Jedovnicích se nachází střední průmyslová škola.

2.4.2 Zdravotní a sociální péče

V Krásensku můžeme najít ordinace praktického i zubního lékaře. Za specializovanými lékaři nebo například dětským lékařem musí obyvatelé dojíždět nejlépe do Vyškova, kde se nachází nemocnice. Pečovatelský dům či jiné sociální služby zde bohužel chybí.

2.4.3 Sportovní zařízení

V obci působí od roku 2004 futsalový klub, který využívá zrekonstruované hřiště dříve sloužící pouze pro tenis (antukový povrch byl nahrazen umělou trávou). Nyní se zde kromě zmíněného tenisu a futsalu může provozovat také nohejbal nebo volejbal. V letních měsících má mládež možnost navštěvovat tenisovou školu, která je vedena odborným učitelem. Vedle víceúčelového hřiště se nachází travnaté hřiště na fotbal. Kromě zmíněných areálů můžeme na území obce nalézt hřiště asfaltové, které občas místní občané při dobrých zimních podmínkách promění v ledovou plochu. Mimo tyto sportovní aktivity se zde koná jednou za týden cvičení pro ženy a jednou za 14 dní cvičení maminek s dětmi v sále „Hasičky“. Jestliže jsou v zimě dobré sněhové podmínky, obec pořádá běžkařský závod „Krásenská stopa“. Obcí prochází také cyklistická trasa č. 5029 Vyškov – Protivanov a č. 507 do Jedovnic a turistická stezka.

2.4.4 Kultura

Občané Krásenska žijí velice bohatým kulturním a společenským životem. Důkazem toho je nespočet kulturních akcí a aktivit, které se v obci pořádají. Mnoho akcí patří těm nejmenším např. Pohádková cesta, Noc s Andersenem, Den Země, Drakiáda či Maškarní ples. Ale také dospělým je co nabídnout, za zmínku stojí

především Pálení čarodějnic, Košt slivovice, Oslny podzimu, již tradiční Hodové slavnosti a Ostatky, výstavy či velký počet sportovních turnajů. O zábavu se starají místní divadelní ochotníci, alespoň jednou ročně sehrají divadelní představení. Důležitou roli hraje v chodu obce sbor dobrovolných hasičů. Nejen že dbá o bezpečnost obyvatel, ale také se podílí na přípravě a řízení mnoha výše zmíněných akcí. Také každoročně pořádají zájezdy jak v rámci naší republiky, tak i do zahraničí. Obec dále vydává vlastní zpravodaj s hlavními informacemi o dění v obci. Zmíněné kulturní akce jsou důležité pro přilákání turistů, kteří do obce mohou zavítat.

Hlavní památkou a zároveň dominantou obce je farní kostel sv. Vavřince. Byl vysvěcen roku 1795 a poslední generální oprava byla provedena v letech 1997-2000.

Obr. 6 Kostel sv. Vavřince v Krásensku (Internetový zdroj č. 9)

2.4.5 Obchody, pohostinství a další služby

V obci se nachází pouze jeden obchod se smíšeným zbožím, dále tu můžeme nalézt hospodu „Na Hasičce“, kde se podává občerstvení jen v podobě nápojů. V Krásensku sídlí také pošta, směrovací číslo spadá pod obec Drnovice. Pro čtenáře je tu k dispozici obecní knihovna, která je vybavena dvěma osobními počítači s připojením na internet.

Nachází se v budově mateřské školy a pro tělesně postižené je možné využít bezbariérový přístup v přízemí. Knihovna je zapojena do tzv. výměnného fondu, takže zde nalezneme spoustu nových knih, které se stále obměňují.

2.4.6 Cestovní ruch

Potenciál cestovního ruchu lze v Krásensku spatřovat v turistických a cyklistických trasách, které spojují obec s okolními obcemi. Mnoho návštěvníků sem zavítá právě díky těmto trasám. Přeci jen je Krásensko menší obec, není tedy možné zde nalézt příliš mnoho turisticky přitažlivých míst. Tyto místa reprezentují zejména kostel sv. Vavřince a budova rychty, kde sídlí environmentální vzdělávací zařízení Lipka. Pro místní cestovní ruch bylo pozitivní vzpruhou vybudování pěší naučné trasy v obci a jejím okolí, tento projekt více popíše v další kapitole. Příjemnou stránkou obce je především blízkost lesa a malebnost okolní venkovské krajiny. Z hlediska služeb cestovního ruchu - konkrétně ubytovací a restaurační zařízení, zde zatím bohužel chybí, což je z hlediska cestovního ruchu spíše negativní. Pouze v rámci environmentální výchovy, slouží budova Rychty jako ubytování pro studenty. V obci by určitě našel využití například menší rodinný penzion či farma s podporou agroturistiky. Důležitými aktéry zdejšího cestovního ruchu jsou místní chalupáři, kteří dojíždějí do obce za odpočinkem a trávením příjemných volných chvil. Turisté také mohou využívat turistické a cyklistické trasy v obci a okolí. Příznivým faktorem pro cestovní ruch je blízkost CHKO Moravský kras, což je nejnavštěvovanější oblast v blízkém okolí. Propast Macocha, Punkevní jeskyně či Sloupsko-šošůvské jeskyně jsou oblíbenými cíly turistů. Nedaleko obce se nachází ranč Kopaniny, kde jsou chováni koně a je možno domluvit si vyjížďku. Z okolních obcí můžeme zmínit obec Ruprechtov, s dochovaným větrným mlýnem či nedaleký městys Jedovnice s vodní plochou, několika restauracemi, kinem a kempem.

Při identifikaci komponent cestovního ruchu obce je nutné zmínit především:

Přitažlivost: přírodní – v okolí obce se nachází jehličnaté, smíšené lesy, ovocné sady a louky, dále několik menších rybníků, studánka a v obci dva památné stromy.

Kulturní – vynikají dvě historické památky – kostel sv. Vavřince a budova bývalé zemanské rychty

Přístupnost služeb: obcí prochází silnice III. třídy, také působení autobusů IDS JMK

Komfort: obecní knihovna, víceúčelové sportovní hřiště, mateřská škola, požární sport (SDH), pohostinství Na Hasičce, rychta se školským zařízením Lipka

Turistické produkty: pěší trasa s informačními cedulemi, mapa obce a okolí, MAS Moravský kras

Aktivity: cyklistická trasa, kulturní a sportovní akce (Ostatky, Krásenská stopa, Pálení čarodějnic atd.), environmentální vzdělávání

Identifikace aktérů cestovního ruchu: zde můžeme identifikovat hlavní skupiny – podnikatelé (pohostinství, obchod), turisté a chalupáři, dopravce (IDS JMK), obecní úřad a sdružení Lipka.

2.5 Doprava

Obcí prochází silnice III. třídy číslo 37924 a tvoří hlavní kostru silniční sítě, dále se zde nachází množství vedlejších místních komunikací. Osobním automobilem je dobře dostupná ze všech větších měst v okolí po silnicích II. a III. třídy, jmenovitě Blansko leží ve vzdálenosti 19km, Vyškov 20km, Brno 30km a Prostějov 33 km. Hromadnou dopravu v obci zajišťují autobusy IDS Jihomoravského kraje. V pracovní dny jezdí do Krásenska zhruba 14 spojů, navazují také na spoje do Brna. Většina turistů, kteří do obce zavítají, používá jako dopravní prostředek auto, autobus, případně kolo.

Obr. 7 Dopravní infrastruktura v katastrálním území obce Krásensko a okolí (vlastní tvorba v programu ArcGIS 10)

2.6 Hospodaření a správa obce

2.6.1 Správa obce

Starostkou obce Krásenska je nyní Hana Šíblová, místostarostou je Jaromír Surák. Zastupitelstvo obce má 9 členů. Má také finanční a kontrolní výbor, zřizuje komisi kulturní a komisi životního prostředí.

2.6.2 Technická infrastruktura

V obci je zavedena elektřina, voda, plyn, kanalizace a telefon. Na návsi je možné se bezdrátově připojit zdarma k internetu. Pokrytí signálem wifi je téměř v každé části obce. Signál mobilních operátorů je samozřejmostí.

2.6.3 Financování a rozpočet obce

V posledních letech se v obci realizovalo několik investičních akcí. Jak uvádí paní starostka ve Zpravodaji obce Krásensko (2015), důležitá byla rekonstrukce střechy památného objektu Rychta Krásensko, na níž dostala obec dotaci 830 000,-Kč z programu LEADER prostřednictvím Místní akční skupiny Moravský kras.

Rozdíl mezi dotací a skutečnými náklady hradila obec ze svého rozpočtu. Potřebná byla také oprava střechy na budově mateřské školy, nacházející se v havarijním stavu. Pro tuto rekonstrukci byla použita dotace z Ministerstva pro místní rozvoj, kterou Krásensko získalo jako ocenění v soutěži Vesnice roku 2010 JMK ve výši 413 600,-Kč. Celkové náklady na akci čítaly 706 044,-Kč. Opravu podstoupily také místní komunikace. Byl zbudován zpevněný chodníček od hasičské zbrojnice k mateřské škole a kostelu, dále byla provedena oprava komunikace ve spodní části obce „Od smrku dolů“. Tyto akce taktéž čerpaly z dotací Ministerstva pro místní rozvoj ve výši 403 200,-Kč. Náklady se rovnaly 521 226,-Kč.

Na základě územního souhlasu byla zbudována nová čekárna, včetně vydláždění a předláždění chodníku. Stavba byla také podpořena dotací z Ministerstva pro místní rozvoj, celkové náklady činily 150 000,-Kč. Díky dotaci z JMK se podařilo opravit chodník od Rychty podél parku, byl vydlážděn dle platných norem – nájezd pro vozičkáře. Celkové náklady byly 409 000,-Kč. Menší opravou také prošel Památník padlých, náklady činily celkem 48 600,-Kč, z toho dotace byla ve výši 31 142,-Kč.

Co se týče současné finanční situace obce, je vzhledem k celkové situaci ve státě spíše kritická. Daňové příjmy obce jsou rok od roku nižší. Například daňové příjmy v roce 2008 činily v obci 3 978 000,-Kč. Avšak v loňském roce čítaly tyto daňové příjmy pouze 3 186 000,-Kč. V rozpočtu malé obce jako je Krásensko, se rozdíl téměř 800 000,-Kč nepříjemně projeví. Důvodem nízkých příjmů obce je fakt, že někteří podnikatelé mají sídlo své firmy mimo Krásensko, dále také snižující se počet trvale žijících občanů, což neblaze ovlivňuje částku, kterou obec od státu na občany s trvalým bydlištěm dostává. Negativní dopad tvoří občané využívající všech výhod obce jako ostatní, přestože zde nejsou trvale hlášeni.

Většinu příjmů rozpočtu obce tvoří zejména:

Příjmy z vlastního majetku, majetkových práv a z vlastní činnosti
(*předpokládané příjmy na rok 2016 – 385 000 Kč*)

Příjmy z hospodářské činnosti právnických osob zřízených nebo založených
obcí (*0 Kč*)

Příjmy z vlastní správní činnosti (*11 500 Kč*)

Výnosy z místních poplatků (*235 000 Kč*) a výnosy daní nebo podíly na nich
(*3 175 000 Kč*)

Dotace (*1 242 500 Kč*)

Peněžité dary a příspěvky (*25 000 Kč*), (Zpravodaj obce Krásensko, 2015)

Celkové příjmy a výdaje na rok 2016 jsou navrhovány ve výši 5 165 000,- Kč
(*Rozpočet obce na rok 2016*).

2.6.4 Významné projekty v obci v rámci životního prostředí a cestovního ruchu

Na podzim předloňského roku byl spuštěn provoz kompostárny v Krásensku. Biologický odpad je ukládán na vymezená místa v obci (obecní vlečka nebo kontejner), odtud je odpad naložen do sběrného a míchacího vozu, v kterém je vše pomleto a podrceno. Tato hmota se ukládá na kompostárnu v areálu ZD Krásensko. Zde jsou vytvořeny hromady, které se překopávají, zhruba za pět týdnů je již hotový kompost.

Ten poté slouží jak na údržbu obecní zeleně, tak také pro občany. Do projektu se zapojilo 5 obcí, viz níže. Celkové náklady na projekt činily 3 985 340,- Kč, z čehož byla dotace ve výši 3 586 000,- Kč. Každá obec ze svého rozpočtu přispěla částkou 86 000,- Kč. Popis projektu: Svazek obcí „Drahanská vrchovina“ realizoval v roce 2014 projekt „Systém sběru a svozu bioodpadů svazku obcí „Drahanská vrchovina“ a kompostárna Krásensko. Do tohoto projektu se zapojily obce Krásensko, Podomí, Ruprechtov, Ježkovice a Račice-Pístovice. Projekt byl realizován podle schválené dokumentace, se stavební a technologickou částí. Část stavební představuje vybudování zpevněné kompostovací plochy 250 m² včetně příjezdové komunikace, oplocení a plochy pro manipulaci v obci Krásensko. Technologická část obsahuje pořízení technologické linky složené z překopávače, sběrného drtícího a míchacího vozu, strojního prosévacího zařízení a kolového traktoru s čelní nakládací lžicí. Traktor slouží jako pohonná jednotka pro překopávače a sběrný vůz. Kompostárna zpracovává biologicky rozložitelné odpady, tedy odpad s veřejné případně soukromé zeleně – listí, tráva, větve, rostlinné zbytky (*Materiály č. 1 od starostky obce*).

Kompost není prodáván ani jinak komerčně využíván. Obce zapojené do systému kompost využívají pro vlastní potřeby – terénní úpravy, údržba a hnojení veřejné zeleně apod. Kompostárna je v provozu přibližně 9 měsíců v roce – v závislosti na počasí. Projekt má jednoznačně pozitivní vliv na rozvoj obce, neboť výrazně přispívá ke zlepšení životního prostředí a opětovně využívá dříve nevyužitý biologický odpad pro potřeby občanů. Správné zacházení s odpady je předpokladem pro dlouhodobě udržitelný rozvoj obce. Péče o životní prostředí a čistota v obci příznivě působí na turisty a návštěvníky a pomáhá rozvoji cestovního ruchu.

Dalším poměrně rozsáhlým a bezesporu přínosným projektem je pěší trasa „Krásensko dříve“. Žadatelem projektu bylo Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska, Sbor dobrovolných hasičů obce Krásensko.

V rámci projektu byla vybudována chybějící naučná stezka (pěší) se dvěma odpočinkovými místy (dvě lavice se stolem) a 17 informačními panely (panel se stojanem na infomateriály), kde mají návštěvníci procházející obcí možnost se posadit, odpočinout si a zároveň se dozvědět více o historii obce. Stezka začíná u budovy Rychty a dále pokračuje přes náves kolem Obecního úřadu, směrem k obchodu

s potravinami a pokračuje směrem dolů do obce, několik panelů je umístěno také mimo obce, např. na odpočinkovém místě u lesa s výhledem na část obce. Délka stezky se rovná 3,551 km. Díky ní dochází ke zlepšení kvality života ve venkovské oblasti a posiluje se místní ekonomické prostředí (propagace obce mezi návštěvníky). Dalším přínosem je významně vyšší informovanost místních obyvatel o historii obce a regionu.

Fáze projektu	Časový harmonogram realizace projektu														
	05/2008	06/1/2008	07/2/2008	08/2008	09/2008	10/2008	11/2008	12/2008	1/2009	2/2009	3/2009	4/2009	5/2009	6/2009	7/2009
Příprava projektové dokumentace	X	X													
Podání Žádosti o dotaci		X													
Realizace výběrového řízení						X									
Realizace projektu							X	X	X	X	X	X	X		
Podání Žádosti o proplacení														X	

Obr. 8 Časový harmonogram realizace projektu pěší trasy, zdroj: Materiály č. 2

Obr. 9 Ukázka podkladu pro grafické návrhy jednotlivých panelů, zdroj: Materiály č. 2

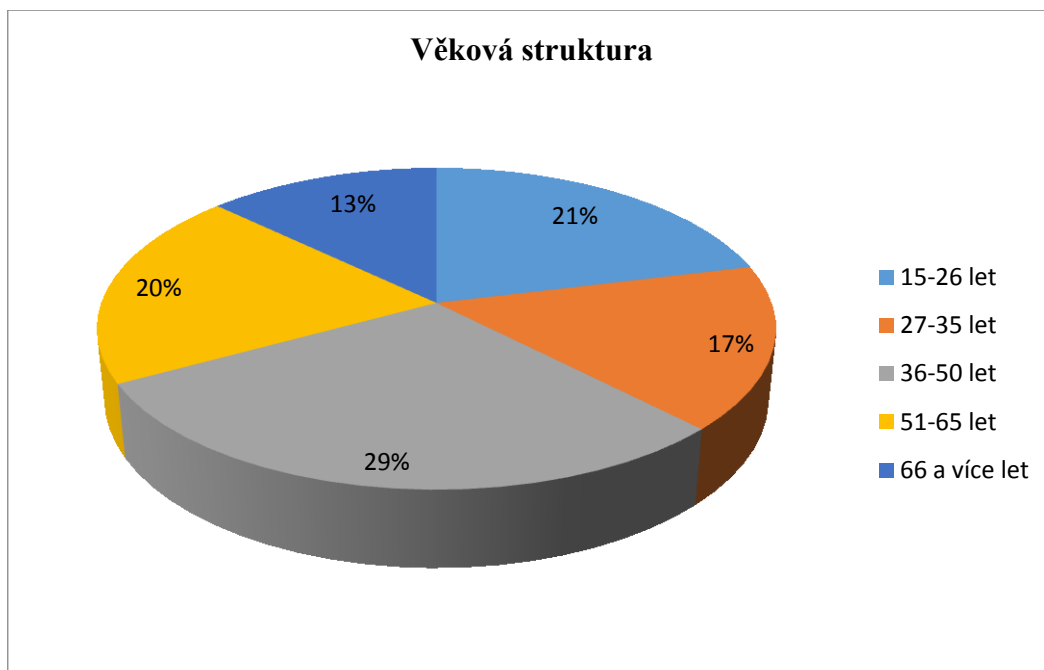

Obr. 10 Další ukázka podkladu pro grafické návrhy panelů, zdroj: Materiály č. 2

Celkové výdaje projektu se rovnaly 187 550,- Kč. Realizace tohoto projektu má kladný vliv na rozvoj obce, především v oblasti cestovního ruchu. Posílí se také venkovská ekonomika regionu ve spojení s využitím kulturního dědictví oblasti. Pěší trasa poskytuje příležitosti pro aktivní trávení volného času místních obyvatel i turistů, kteří také podporují rozvoj drobného podnikání. Projekt přispívá k obecnému povědomí, propagaci a atraktivitě obce pro potenciální návštěvníky. Cestovní ruch má příznivý vliv na výši příjmů obce a tím může docházet k dalším zajímavým projektům.

3 Dotazníkové šetření

Názory a vnímání obyvatelů je velice důležité pro stanovení návrhů a opatření vedoucí k rozvoji cestovního ruchu v obci. Z toho důvodu bylo provedeno v rámci této bakalářské práce dotazníkové šetření mezi občany Krásenska. Dotazník byl k dispozici na internetových stránkách obce, byl však také rozdáván v podobě písemné, především starším občanům. Dotazníkové šetření se zúčastnilo celkově 84 respondentů, což představuje více jak čtvrtinu obyvatel ve věku 15 a více let. Z celkového počtu bylo 46 žen a 38 mužů.

Obr. 11 Věková struktura respondentů (vlastní tvorba)

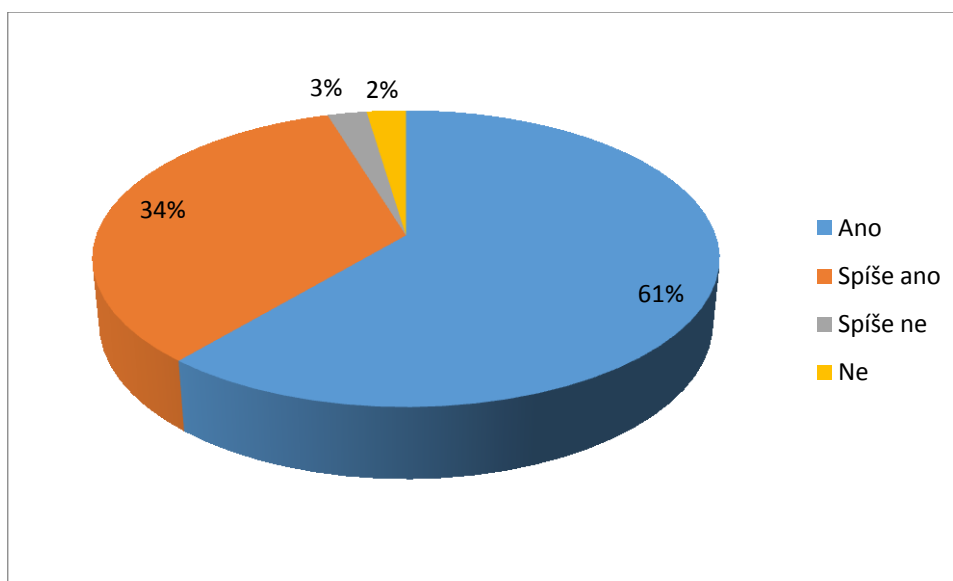
3.1 Vyhodnocení otázek

Dotazník zjišťoval názory občanů na různé aspekty života v obci s důrazem na cestovní ruch. Otázky byly zaměřeny především na spokojenost obyvatel s životem v obci, na problémy či nedostatky vybavenosti služeb cestovního ruchu a možné řešení a zlepšení situace. Dále se snažil získat mínění občanů o rozvoji obce, úrovně cestovního ruchu a jejich návrhy, kam investovat finanční prostředky.

Jste spokojen/a s životem v obci?

Obyvatelé Krásenska, kteří dotazník vyplnili, jsou z velké části s životem v obci spokojeni (73 % odpovědělo kladně tedy ano, spíše ano označilo 21 % respondentů). Záporných odpovědí bylo zanedbatelně málo. Tento fakt tedy vyjadřuje příznivé podmínky pro život občanů, což působí kladně také na návštěvníky obce.

Jste ochotni se osobně zapojit do aktivit vedoucí k rozvoji cestovního ruchu, pokud byste byli požádáni?

Obr. 12 Znárodnění ochoty respondentů k zapojení do aktivit vedoucích k rozvoji cestovního ruchu (vlastní tvorba)

Většina obyvatel je ochotna se osobně zapojit do aktivit, které by vedly k rozvoji cestovního ruchu. Především na organizaci kulturních akcí se podílí velký počet občanů. Dobrým příkladem je jejich angažovanost při tvorbě již zmiňovaného obecního sadu, mnoho občanů se přímo chopilo náradí a sázelo stromy. Toto je krok dobrým směrem, protože zájem občanů podílet se na zlepšení kvality prostředí obce je jednou z hlavních podmínek úspěšného rozvoje venkovských obcí. Tím dochází ke zvýšení atraktivity obce pro její budoucí návštěvníky.

Co se Vám na obci líbí a naopak nelíbí?

Na otázku, co se Vám na obci líbí, se nejčtenější odpovědi shodují u mužů i u žen ve všech věkových kategoriích. Je to především kulturní a společenský život dále také příznivé životní prostředí a klidný život. Pozitivně také shledávají atraktivitu prostředí pro turisty. Několik respondentů také ocenilo dobré mezilidské vztahy a sportovní vyžití. Naopak občané jsou nejvíce nespokojeni s malým množstvím pracovních příležitostí v obci a s nedostatkem obchodů a služeb. Často je také zmiňovaný nedostatek stavebních pozemků a absence vodní nádrže vhodné ke koupání.

Myslíte si, že má obec Krásensko dostatečnou reklamu a že je o ní slyšet?

Většina respondentů vyjadřuje názor, že je obec v okolí známá. Hlavní příčinou je úspěch obce v roce 2010, kdy se stalo Krásensko obcí roku v Jihomoravském kraji. V celorepublikové soutěži sice již neuspěla, avšak i tak se jedná o kvalitní propagaci a šíření dobrého jména obce a zvyšuje pravděpodobnost návštěvy turistů.

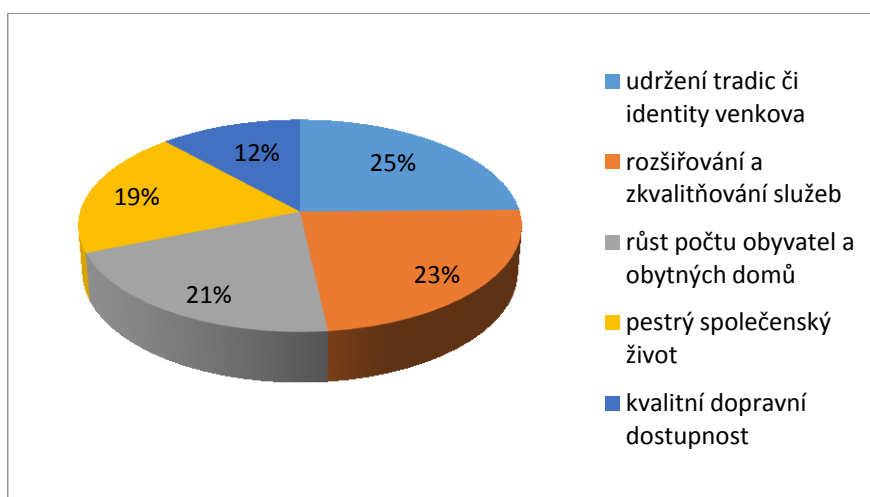
Jste spokojeni s kvalitou služeb cestovního ruchu v obci a jejím nejbližším okolí, jaké služby v rámci cestovního ruchu postrádáte?

Zde v rámci spokojenosti se službami zvolilo 75% občanů odpověď ano či spíše ano. Občané tedy jsou z větší části spokojeni s vybaveností obce v souvislosti s cestovním ruchem. Mezi službami, o které je v obci nouze, byl uveden menší počet odpočinkových míst a absence ubytovacího zařízení. Z ostatních služeb byly zmíněny například služby pro cyklisty, mimo cestovní ruch poté kadeřnictví.

Jste spokojen/a s tím, jak paní starostka vykonává funkci v rámci obce?

Paní starostka Hana Šíbllová je bez větších výjimek mezi občany oblíbená, značí to 68% odpovědí „Ano“ a 25% „Spíše ano“. Paní starostka má tedy plnou podporu občanů.

Co pro Vás znamená rozvoj obce?

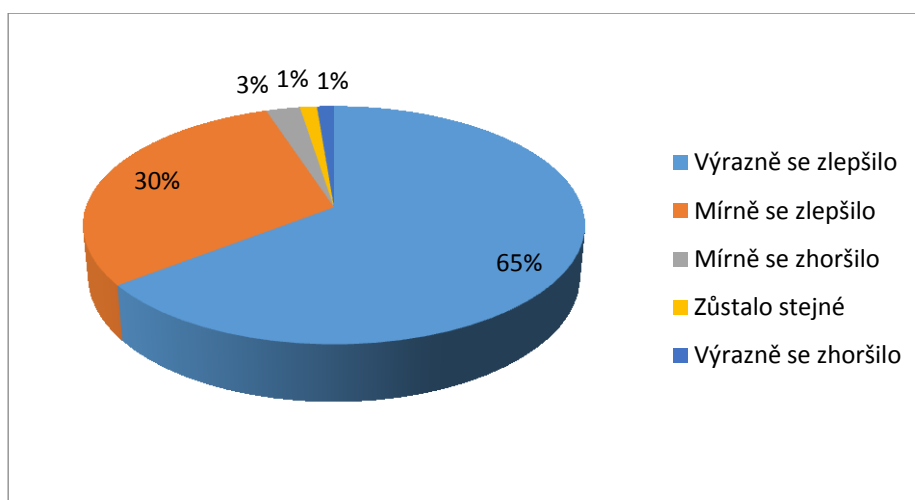
Obr. 13 Znárodnění představy respondentů o rozvoji obce (vlastní tvorba)

Obyvatele Krásenska nahlíží na rozvoj obce z různých pohledů. Nejvíce se jim zamlouvá udržení tradic či identity venkova, rozšiřování a zkvalitňování služeb, růst počtu obyvatel a obytných domů, také si uvědomují důležitost dopravní dostupnosti. Je možné tedy konstatovat, že pokud bude chtít obec dosáhnout spokojenosti občanů, bude nutné zaměřit se hlavně na tyto oblasti. Díky aspektům jako je udržení tradičního venkova, zkvalitňování služeb a dopravní dostupnosti dochází k podpoře cestovního ruchu obce a jeho rozvoji.

Jaké jsou podle Vás nedostatky v obci Krásensko týkající se cestovního ruchu?

Nejvíce se občané shodují, že obci chybí nabídka ubytovacího a stravovacího zařízení, dále v 80% zmiňují chybějící koupaliště či jinou vodní nádrž vhodnou ke koupání, také zmiňují malý počet odpočinkových míst. Byl také uveden návrh na provozování agroturistiky. Části respondentů (30%) současný stav vyhovuje.

Jak se podle Vás změnilo celkové prostředí obce během několika posledních let?

Obr. 14 Znárodnění názoru respondentů na změnu celkového prostředí obce (vlastní tvorba)

Jak vyplývá z grafu, podle občanů se prostředí obce během několika posledních let výrazně zlepšilo. Mírné zlepšení pociťuje zhruba 30% z nich. Za pravdu jim dává vítězství Krásenska v soutěži Vesnice roku 2010 Jihomoravského kraje. Tento úspěch jen potvrzuje dobrou práci starostky, zastupitelstva i všech ostatních aktérů. Pokud bude

obec v tomto trendu pokračovat, může sklízet další úspěchy. Zlepšující se prostředí obce má blahodárný vliv na cestovní ruch a celkovou návštěvnost.

Jste spokojeni s kulturním vyžitím v Krásensku?

Kulturní život v obci je velmi bohatý a pestrý, ačkoliv se jedná o menší obec. Občané jsou po stránce kulturního vyžití v Krásensku velmi spokojeni a současný stav jim vyhovuje. Kultura je důležitá i v rámci cestovního ruchu, pořádané akce přilákávají nové návštěvníky a slouží také k propagaci obce.

Pokud byste měl/a k dispozici finanční prostředky obce, kam nebo do čeho byste je investoval/a?

Zde se sešlo mnoho různých názorů občanů, nečastěji se objevuje návrh na investici do vodní nádrže ke koupání, také do podpory nových stavebních parcel a jejich využití k trvalému obydlí, inženýrských sítí a výstavby obecních bytů. Dalšími nápady je např. zřízení pečovatelské služby v obci, modernizace hřiště, dokončení a prodloužení cyklostezky nebo postavení rozhledny v okolí obce.

Na které oblasti by se měla obec v budoucnu více zaměřit?

Většina respondentů (66%) se shoduje, že hlavní oblastí zájmu by měla být podpora nových pracovních příležitostí v obci a blízkém okolí. Další častou odpovědí bylo zaměření obce na rozvoj cestovního ruchu. Této oblasti se Krásensko snaží věnovat, především pěší naučná stezka „Krásensko dříve“ má na kvalitu cestovního ruchu v obci pozitivní vliv. Zřetel by také mělo zastupitelstvo obce klást na zdravotní a sociální služby.

4 Doporučení a návrhy pro optimální rozvoj obce Krásensko s důrazem na cestovní ruch

- 1 Vzniklá naučná stezka bezesporu přispívá k rozvoji cestovního ruchu v obci, stále však na některých místech postrádá více odpočinkových míst. Zejména na návsi by bylo vhodné umístit pár laviček (cca 3ks), další by se mohly nacházet u jiných informačních panelů dále v obci. Jelikož obcí prochází cyklistická trasa, naskýtá se zvýšení počtu služeb pro cyklisty, tyto služby by se provozovaly například v objektu hospody „Na Hasičce“ nebo objektu Rychta.
- 2 Nárůstu návštěvníků obce by se dalo dosáhnout úpravou louky u tábořiště v „Údolí věčné žízně“ pro potřeby kempování, což by také vytvořilo nabídku ubytovacích míst pro návštěvníky a turisty.
- 3 V obci se také provozuje malochov koní a nedaleko obce se nachází Ranč Kopaniny, což by se mohlo využít pro agroturistiku a venkovskou turistiku. Vytvořením hipostezky by došlo k větší atraktivnosti této aktivity.
- 4 Jak vyplývá z výsledků dotazníkového šetření, obyvatelé by rádi měli možnost koupání v obci. Jedna z možností je revitalizace rybníku za fotbalovým hřištěm nebo vodní nádrže „Na Skale“. Podle informací získaných od paní starostky, již obec o akci tohoto typu usiluje, zatím však nejsou dostatečné finance.
- 5 Další častá připomínka v dotazníku, se týkala podpory stavebních pozemků a výstavby obecních bytů. Bylo by zapotřebí využít pozemky obce v intravilánu k trvalému bydlení, samozřejmě by to znamenalo dobudování inženýrských sítí. To vše by si ovšem vyžádalo velké finanční výdaje, avšak zájem místních o nové parcely je zřejmý.
- 6 Jedním z hlavních problémů obce, byl respondenty označován nedostatek pracovních příležitostí. To by alespoň mírně mohlo vylepšit zavedení pečovatelské služby v obci. Vzniklo by několik nových pracovních míst, díky procesu stárnutí naší populace se bude počet seniorů zvyšovat a tato služba bude plnit důležitou úlohu.

- 7 Zajímavou volbou s následkem zvýšení atraktivity cestovního ruchu by bylo zprovoznění rozhledny v budově pod vysílačem Kojál. Z tohoto místa je krásný výhled do okolní krajiny a pro cestovní ruch v celé oblasti by se jednalo o výrazné oživení.
- 8 Ubytovací služby jsou provozovány pouze v objektu Rychta v sezónním období a navíc jen pro účastníky kurzů environmentální výchovy. Dle názoru občanů je ubytovacích kapacit nedostatek. Nebylo by špatné zařídit celoroční provoz tohoto zařízení i pro turisty a návštěvníky obce.

ZÁVĚR

Hlavním cílem bakalářské práce bylo vypracování strategie rozvoje obce Krásensko s důrazem na cestovní ruch a navrhnutí opatření vedoucí k optimálnímu rozvoji obce v oblasti cestovního ruchu. Součástí práce bylo provedení socioekonomické analýzy obce a získání informací od občanů za pomoci dotazníkového šetření. Zjišťovalo se mínění občanů o obci z hlediska spokojenosti života či ochoty podílet se na aktivitách vedoucích k rozvoji obce. Výsledky byly u těchto aspektů kladné. Občané také měli možnost vyjádřit se, jakým způsobem by využili finance obce. Nejčastěji se objevovaly návrhy na investici do revitalizace vodní nádrže, často byl vidět zájem o podporu využití pozemků a výstavby obecních bytů. Na základě těchto dat, byla formulována opatření, která by bylo možné aplikovat v praxi. Byly také vytvořeny návrhy vhodné k dalšímu rozvoji cestovního ruchu obce Krásensko v budoucnu.

Z výsledků šetření je také viditelná důvěra občanů v současnou starostku obce. Respondenti jsou většinou spokojeni s kvalitním kulturním a společenským životem a vnímají výrazné pozitivní změny celkového prostředí obce v posledních letech. Není tedy divu, že se obec Krásensko stala v roce 2010 Vesnicí roku Jihomoravského kraje. Spolupráce zainteresovaných skupin aktérů v obci je na velmi slušné úrovni a po této stránce není takřka co zlepšovat. Slabou stránkou studované obce je nedostatek nových pracovních příležitostí přímo v obci, ovšem vzhledem k malé velikosti obce bylo možné tuto skutečnost očekávat. V oblasti cestovního ruchu obyvatelé postrádají především vodní nádrž vhodnou ke koupání a ubytovací i restaurační zařízení. Pokud tedy obec zlepší situaci ohledně revitalizace vodní nádrže, zapracuje na tvorbě nových pracovních míst, zvýší počet odpočinkových míst a zaměří se na možnosti vzniku nových ubytovacích kapacit, bude mít skvěle nakročeno k vyváženému rozvoji a cestovní ruch se stane mnohem častěji skloňovaným tématem. Obec zůstane i nadále příjemným a kvalitním místem pro život obyvatel, ale také přívětivým a atraktivním prostředím pro své budoucí návštěvníky.

POUŽITÉ ZDROJE

- ADAMČÍK, S.: *Regionální politika a management regionů, obcí a měst*. Ostrava, VŠB – TUO, Fakulta ekonomická, 2000.
- BINEK, J., GALVASOVÁ, I., HOLEČEK, J., HYNEK, A., CHABIČOVSKÁ, K., KONEČNÝ, O., SVOBODOVÁ, H., VĚŽNÍK, A. *Synergie ve venkovském prostoru*. Brno: GaREP, spol.s.r.o., 2011, 114 s. ISBN 978-80-904308-8-4
- BLAŽEK, Jiří a UHLÍŘ, David. *Teorie regionálního rozvoje: nástin, kritika, implikace*. Vyd.2., přeprac. A rozš. Praha: Karolinum, 2011, 342 s. ISBN 978-80-246-1974-3.
- CULEK, M. *Biogeografické členění České republiky*. Praha: Enigma, 1996. ISBN 80-85368-80-3.
- GALVASOVÁ, I. *Návrh strategie rozvoje mikroregionu Hrotovicko*. Brno: GAREP s.r.o., 2000. 105 s.
- HALL, C. M., PAGE, S. J. (2014): *The Geography of Tourism and Recreation: Enviroment, Place and Space*, New York: Routledge, 2014. 470 s. ISBN: 9781135041571.
- HESKOVÁ, M. A KOL. *Cestovní ruch: Pro vyšší odborné školy a vysoké školy*. Nakladatelství Fortuna, 2006. ISBN 80-7168-948-3.
- HOLEČEK, Jan. *Obec a její rozvoj v širších souvislostech*. Vyd. 1. Brno: GaREP, 2009, 74 s. ISBN 978-80-904308-2-2.
- HRABALOVÁ, Simona. *Teorie a praxe rozvoje měst a obcí*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2004, 93 s. ISBN 80-210-3356-8.
- LACINA, K. *Regionální rozvoj a veřejná správa*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2007. 69 s. ISBN 978-80-86754-74-1.
- MÜLLER, P. František. *Krásensko: Dějiny moravské vesničky, vandalsky zpusťosené německými okupanty...5. svazek*. Luhačovice: Atelier IM Luhačovice, 2005, 163 s. ISBN 80-85948-57-5.
- MOMPER, Presented by Nicolas. *European regional planning strategy*. Strasbourg: Council of Europe, 1992. 224s. ISBN 92-871-1995-3.
- PÁSKOVÁ, Martina, ZELENKA, Josef. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. 2. vyd. Praha: Linde, 2012, 768 s. ISBN 9788072018802.
- PEZLAROVÁ, V. *Strategie rozvoje v Mikroregionu Podluží*. In FORETOVÁ, V. -- VOLEK, P. *Image měst a rozvoj regionů*. 1. vyd. Brno: KONVOJ, spol. s.r.o., 2001, s. 82-91. ISBN 80-7302-018-1.

- REKTOŘÍK, J. -- ŠELEŠOVSKÝ, J. Strategie rozvoje měst, obcí, regionů a jejich organizací : (ROPO, O.P.S., S.R.O., A.S., Sdružení obcí). 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1999. 140 s. ISBN 80-210-2126-8.
- RYGLOVÁ, K. *Cestovní ruch: soubor studijních materiálů*. 3. Rozšířené vydání. KEY publishig, 2009. ISBN 978-80-7418-28-6.
- *Strategie regionálního rozvoje České republiky*. Vyd. 1. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky, 2006, 163 s. ISBN 80-239-7497-1.
- TOUŠEK, Václav, Josef KUNC, Jiří VYSTOUPIL. *Ekonomická a sociální geografie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. 411 s. ISBN 9788073801144.
- VANHOVE, N., KLAASSEN, L., H.: *Regional Policy: A European Approach*. Aveburg, Bookfield 1987.
- VYSTOUPIL, J. *Metody pro tvorbu strategických a programových dokumentů cestovního ruchu*. 1 vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2007. 113 s. ISBN 978-80-210-4290-2.
- VYSTOUPIL, Jiří, Andrea HOLEŠINSKÁ, Josef KUNC, Jaroslav MARYÁŠ, Daniel SEIDENGLANZ, Martin ŠAUER, Petr TONEV a Milan VITURKA. *Atlas cestovního ruchu České republiky*. 1. vyd. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2006. 156 s. ISBN 8023972561.
- VYSTOUPIL, Jiří; ŠAUER, Martin. *Geografie cestovního ruchu České republiky*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2011. 315 s.
- WAHLA, Arnošt. *Obecná geografie cestovního ruchu*. Brno: MZLU, 2010. 103 s.
- *unie*. Vyd. 1. Praha: Oeconomica, 2003, 326 s. ISBN 80-245-0517-7.
- WOKOUN, R., a kol. Regionální rozvoj : (východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování). 1 vyd. Praha: Linde, 2008. 475 s. ISBN 978-80-7201-699-0.
- *Zpravodaj obce Krásensko*. Krásensko: Obecní úřad Krásensko, 2015, prosinec 2015, č. 1. ISSN MK ČR E 17505.

Materiály získané od starostky obce Hany Šíblové

4.2 Materiály týkající se projektu Kompostárna Krásensko

4.3 Materiály týkající se projektu pěší trasa „Krásensko dříve“

4.4 Rozpočet obce na rok 2016

Internetové zdroje

- 1) *Český statistický úřad* [online]. 2016 [cit. 2016-03-20]. Sčítání lidu, domů a bytů 2011. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz>
- 2) *Český statistický úřad* [online]. 2016 [cit. 2016-03-18]. Historický lexikon obcí ČR 1869-2005. 1. Díl, datum vydání: 2007-03-03. Dostupné z WWW: [http://www.czso.cz/csu/2004edicniplan.nsf/t/9200404384/\\$File/13n106cd1.pdf](http://www.czso.cz/csu/2004edicniplan.nsf/t/9200404384/$File/13n106cd1.pdf)
- 3) *Organization CARE* [online]. 2016 [cit. 2016-02-01]. Municipal Development Program. Dostupné z: <http://www.care.org/careswork/projects/AGO056.asp>
- 4) *Drahanská vrchovina* [online]. 2016 [cit. 2016-03-19]. Svazek obcí. Dostupné z WWW: http://www.drahanska-vrchovina.cz/3-mikroregion/svazek_obci.php
- 5) *Harvard Kennedy school* [online]. 2016 [cit. 2016-02-02]. Dostupné z WWW: <http://www.innovations.harvard.edu/awards.html?id=40971>
- 6) CHABIČOVSKÁ, K. -- HOLEČEK, J. -- GALVASOVÁ, I. *Strategie rozvoje mikroregionu Svitava* [online]. 2016 [cit. 2016-03-26]. Dostupné z WWW: <http://www.svazeksvitava.cz/file.php?nid=440&oid=1246416>
- 7) CHABIČOVSKÁ, K. -- HOLEČEK, J. -- GALVASOVÁ, I. *Strategie rozvoje obce Brumovice* [online]. 2016 [cit. 2016-03-29]. Dostupné z WWW: <http://www.brumovice.cz/obrazky-soubory/strategie-rozvoje-obce-brumovice-d1e4c0.pdf>
- 8) *Integrovaný portál MPSV* [online]. 2016 [cit. 2016-03-19]. Statistiky nezaměstnanosti. Dostupné z WWW: <http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/uzem>
- 9) *Krásensko* [online]. 2016 [cit. 2016-03-09]. Internetové stránky obce. Dostupné z WWW: <http://www.krasensko.cz>
- 10) *MAS Moravský kras* [online]. 2016 [cit. 2016-03-19]. Místní akční skupina. Dostupné z WWW: <http://www.mas-moravsky-kras.cz/>
- 11) *Lipka - školské zařízení pro environmentální výchovu* [online]. 2016 [cit. 2016-03-19]. Pracoviště Rychta. Dostupné z WWW: www.lipka.cz/rychta
- 12) *Regionální rozvoj* [online]. 2016 [cit. 2016-03-20]. Metodologická podpora regionálního rozvoje. Dostupné z WWW: www.regionálnírozvoj.cz
- 13) VLÁDA, Č. *Strategie udržitelného rozvoje České republiky*. [online]. 2004. Dostupné z WWW: <http://old.esfcr.cz/files/clanky/1292/SUR.pdf>

SEZNAM OBRÁZKŮ, GRAFŮ A TABULEK

Obr. 1 Dvojí chápání regionálního rozvoje a regionální politiky

Obr. 2 Poloha obce Krásensko v Jihomoravském kraji

Obr. 3 Ortofotomapa katastrálního území obce Krásensko

Obr. 4 Srovnání obyvatelstva obce Krásensko podle věku v jednotlivých letech Sčítání lidu, domů a bytů

Obr. 5 Ekonomicky aktivní obyvatelstvo podle odvětví v obci Krásensko

Obr. 6 Kostel sv. Vavřince v Krásensku

Obr. 7 Dopravní infrastruktura v katastrálním území obce Krásensko a okolí

Obr. 8 Časový harmonogram realizace projektu pěší trasy

Obr. 9 Ukázka podkladu pro grafické návrhy jednotlivých panelů

Obr. 10 Další ukázka podkladu pro grafické návrhy panelů

Obr. 11 Věková struktura respondentů

Obr. 12 Znázornění ochoty respondentů k zapojení do aktivit vedoucích k rozvoji obce

Obr. 13 Znázornění představy respondentů o rozvoji obce

Obr. 14 Znázornění názoru respondentů na změnu celkového prostředí obce

Tabulky:

Tab. 1 Srovnání počtu obyvatel obce Krásensko podle ekonomické aktivity

Tab. 2 Přehled obyvatelstva obce Krásensko podle nejvyššího ukončeného vzdělání

PŘÍLOHY

Příloha 1: Dotazníkové šetření

Příloha 2: Fotografie

Příloha 1:

Dotazníkové šetření

Vážení občané obce Krásensko,

rád bych Vás požádal o vyplnění krátkého dotazníku, který poslouží ke zpracování mé bakalářské práce na téma „Strategie rozvoje obce Krásensko s důrazem na cestovní ruch“. Dotazník je anonymní a vyplnění by nemělo zabrat více než 10 minut.

Předem děkuji za spolupráci a čas věnovaný tomuto dotazníku.

Tomáš Horák

- 1. Jste spokojeni s životem v obci? Vyberte pouze jednu odpověď.**
 - Ano
 - Spíše ano
 - Spíše ne
 - Ne

- 2. Jste ochotni se osobně zapojit do aktivit vedoucí k rozvoji obce a cestovního ruchu, pokud byste byli požádáni? Vyberte pouze jednu odpověď.**
 - Ano
 - Spíše ano
 - Spíše ne
 - Ne

- 3. Kde se nachází místo vašeho pracoviště/studia? Vyberte pouze jednu odpověď.**
 - V Krásensku
 - Mimo Krásensko
 - Nepracuji ani nestuduji (*přeskočte prosím k otázce č. 5*)

- 4. Jaký dopravní prostředek nejvíce používáte při přepravě? Vyberte pouze jednu odpověď.**
 - Autobus
 - Osobní automobil
 - Kolo
 - Motocykl
 - Jiné

5. Považujete četnost spojů autobusové dopravy v obci a jeho okolí za dostatečné? Vyberte pouze jednu odpověď.

- Ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Ne
- Autobusovou dopravu v obci nevyžívám

6. Co se Vám na obci líbí? Vyberte libovolný počet odpovědí.

- Klidný život
- Atraktivní prostředí pro turisty a návštěvníky obce
- Dobré mezilidské vztahy
- Příznivé životní prostředí
- Kulturní a společenský život
- Sportovní vyžití
- Jiné (prosím uveďte).....

7. Co se Vám na obci naopak nelíbí? Vyberte libovolný počet odpovědí.

- Nedostatek pracovních příležitostí
- Špatná dostupnost lékaře (např. dětský)
- Špatná podmínky pro podnikání
- Nedostatečné zázemí pro cestovní ruch
- Nedostatek obchodů a služeb
- Jiné (prosím uveďte).....

8. Myslíte si, že má obec Krásensko dostatečnou reklamu a že je o ní slyšet? Vyberte pouze jednu odpověď.

- Ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Ne (prosím uveďte z jakého důvodu)...

9. Jste spokojeni s kvalitou služeb cestovního ruchu v obci a jejím nejbližším okolí? Vyberte pouze jednu odpověď.

- Ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Ne (prosím uveďte z jakého důvodu)...

10. Jaké služby poskytované v rámci cestovního ruchu v obci postrádáte?

Vyberte libovolný počet odpovědí.

- Restaurace
- Péče o čistotu a pořádek
- Sport a relaxace
- Bankovní služby
- Ubytovací zařízení
- Koupaliště či jiná vodní nádrž vhodná ke koupání
- Jiné (prosím uveďte).....

11. Jste spokojeni s tím, jak paní starostka vykonává funkci v rámci obce?

Vyberte pouze jednu odpověď.

- Ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Ne

12. Co pro Vás znamená rozvoj obce? Vyberte libovolný počet odpovědí.

- pestrý společenský život
- růst počtu obyvatel a obytných domů
- udržení tradic či identity venkova
- rozšiřování a zkvalitňování služeb
- kvalitní dopravní dostupnost
- Jiná (prosím uveďte).....

13. Jak se podle Vás změnilo celkové prostředí obce během několika posledních let z hlediska atraktivity pro návštěvníky a turisty?

Vyberte pouze jednu odpověď.

- Výrazně se zlepšilo
- Mírně se zlepšilo
- Zůstalo stejné
- Mírně se zhoršilo
- Výrazně se zhoršilo

14. Pokud byste měli k dispozici finanční prostředky obce, kam byste je investovali?

15. Jste spokojeni s kulturním vyžitím v Krásensku?

(1 – velmi spokojen/a ... 5 – velmi nespokojen/a)

1 2 3 4 5

16. Jaké jsou podle Vás nedostatky v obci Krásensko týkající se cestovního ruchu?

Vyberte libovolný počet odpovědí.

- Nedostatečná propagace
- Špatná dopravní infrastruktura
- Nízká nabídka ubytovacích a stravovacích zařízení
- Nedostatečná kulturní nabídka
- Málo atraktivní prostředí (kulturní a přírodní památky)
- Jiné (prosím uveďte).....
- Současný stav mi vyhovuje

17. Na které oblasti by se měla obec v budoucnu více zaměřit?

Vyberte libovolný počet odpovědí.

- Zdravotní a sociální služby
- Údržba silnic, chodníků a parkovacích ploch
- Dopravní spojení s okolními obcemi
- Životní prostředí
- Podpora nových pracovních příležitostí
- Sportovní vyžití
- Nakládání s odpadem a recyklace
- Komunikace s obyvateli obce
- Kulturní vyžití
- Možnosti nakupování
- Školní a předškolní zařízení
- Podpora podnikání
- Rozvoj cestovního ruchu
- Jiné (prosím uveďte).....

18. Jaké je Vaše pohlaví?

- Muž
- Žena

19. Kolik Vám je let?

- 15-26
- 27- 35
- 36-50
- 51-65
- 66 a více

20. Jaké je Vaše nejvyšší ukončené vzdělání?

- Základní
- Střední škola bez maturity
- Středoškolské, odborné s maturitou
- Vyšší odborné
- Vysokoškolské

Děkuji za vyplnění a přeji hezký zbytek dne!

Příloha 2:

Uvítací cedule u vjezdu do obce (zdroj: vlastní foto)

Výhledové místo č. 1, pohled na obec z vysílače Kojál (zdroj: vlastní foto)

Výhledové místo č. 2 u odpočinkového posezení naučné stezky (zdroj: vlastní foto)

Výhledové místo č. 3 z Holého vrchu (zdroj: vlastní foto)